

2018

*Güçlü bireyler.
Güçlü toplumlar.*

**SÜRDÜRÜLEBİLİR
KALKINMA İÇİN
BİRLİKTE ÇALIŞIYORUZ**

UNDP Türkiye

Editörler:

Bernard Kennedy, Bikem Ahiska, Bora Akbay,
Claudio Tomasi, Deniz Tapan, Eren Korkmaz,
Faik Uyanık, Kıvanç Özvardar, Ömer Kavuk

Fotoğraflar:

Mustafa Bilge Satkın, Ömer Kavuk, Sıla Altıcı
for uncredited photos: UNDP Turkey.

Sanat Yönetimi:

TGIF Visual & Creative Solutions

Dijital versiyon için:

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir kısmı önceden izin alınmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt veya sair biçimde veya yolla çoğaltılamaz, erişim sisteminde tutulamaz veya iletilemez.

Temmuz 2018

© 2018 Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye

UNDP Türkiye

Yıldız Kule, Yukarı Dikmen Mahallesi,

Turan Güneş Bulvarı, No:106, 06550,

Çankaya, Ankara/Türkiye

Tel: +90 312 454 1100

Faks: +90 312 496 1463

E-posta: registry.tr@undp.org

*Güçlü bireyler.
Güçlü toplumlar.*

UNDP Türkiye
Sürdürülebilir Kalkınma için
Birlikte Çalışıyoruz
2018

Önsöz

Yakın zaman içinde UNDP Türkiye tarafından desteklenen girişimlerin bazıları hakkında bilgi veren bu yayını sizlere sunmaktan onur duyuyoruz. Bu girişimler, birçok ortağın yakın işbirliği ve donörlerimizin cömert katkıları sayesinde hayata geçirilebilmiştir. Bu verimli ortaklık için Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne ve bu ortaklığı koordine eden, hayata geçiren Kalkınma Bakanlığı'na özel teşekkür borçluyuz.

İster Türkiye'de yaşayan Suriyeliler ve ev sahibi toplumlar için istihdam yaratmak, ister dayanıklılıklarını artırmak olsun veya dezavantajlı grupların adli yardıma erişmesini sağlamak, ya da verimli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına geçmek olsun; insanları güçlendirmek ve insan ideallerini gerçekleştirecek sağlam kurumlar, UNDP faaliyetlerinin daima merkezinde olmuştur.

Kanaatimizce UNDP, Türkiye'nin kalkınma gündeminin desteklenmesinde düzenli rol oynamıştır. UNDP, son yıllarda çeşitli devlet kurumları, kilit paydaşlar, donörler ve Türkiye genelinde ortaklarla ilişki kurarak uzmanlık, bulgu ve önerilerini paylaşmıştır. Tüm faaliyetlerini en yüksek denetim, şeffaflık ve hesap verebilirlik standartlarına uyarık yürütmüştür.

UNDP, 50 yılı aşkın süredir T.C. Hükümeti ve STK'lar, üniversite ve iş dünyası dahil sayısız ulusal ve uluslararası kuruluş ile yakın ortaklık halinde çalışa gelmiştir. 1957'den bu yana, ülke genelinde yüzlerce farklı program uygulamıştır. Birkaçının adını verecek olursak: 1960'larda Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin kuruluşuna; 1976 ve 2011

Van, 1999 Marmara depremleri sonrasında Türkiye'nin yaralarının sarılmasına; 1979 yılında güneş enerjisi araştırma merkezinin kuruluşuna destek vermiş; 1970'lerin sonları ile 1980'lerin başlarında ülkenin karşılaştığı ekonomik zorlukların aşılması için çözümler sunmuştur. Ülkede UNDP'nin mevcudiyeti özellikle Güneydoğu Anadolu bölgesindeki sosyo-ekonomik gelişmişlik açığının kapatılmasına yönelik olarak 1990'ların ortasında daha da güçlenmiş; UNDP, bölgede 20 yılı aşkın süredir kesintisiz varlığını sürdüren yegane uluslararası kuruluş olmuştur.

UNDP ile Türkiye arasındaki ortaklık 2011 yılında, Ortaklık Çerçeve Anlaşması'nın imzalanmasıyla yeni bir düzeye ulaşmıştır. Anlaşma, Türkiye'nin küresel kalkınmada, OECD'nin en hızlı büyüyen donörü olarak Kalkınma yardımlarının önemli bir sağlayıcısı ve dünya genelinde en büyük insani yardım sağlayıcılarından biri olarak yükselen rolünü yansıtıyor. Önemli dönüm noktasını temsil eden bu anlaşma ile Türkiye ve UNDP artık ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde ilişkilerini perçinlemiş durumdadır.

Günümüzde UNDP, 40'ı aşkın ortakla iş birliği halinde Türkiye'nin kalkınma sorunlarına yönelik pratik çözümleri destekliyor. Türkiye'de Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme, Kapsayıcı ve Demokratik Yönetişim, İklim Değişikliği ve Çevre alanlarında çalışıyoruz. Ayrıca, kalkınma alanında özel sektör ile yakın işbirliği yapıyoruz ve her girişimimizde kadının güçlenmesini ön planda tutuyoruz.

Son yıllarda, Türkiye'nin dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülke olarak, Suriye krizinin etkilerinin

yarattığı zorlukları aşmada gösterdiği olağanüstü çabaları destekliyoruz. UNDP, Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı'nın (3RP) dayanıklılık ayağını koordine etmekten sorumludur. Dayanıklılık müdahale stratejisinin temel özelliği, mevcut ulusal ve yerel sistemlerin, geçim kaynakları, belediye hizmetlerinin sunumu ve sosyal uyum olmak üzere başlıca üç alanına odaklanmak suretiyle hem ev sahibi hem de Suriyeli topluluklara yeterli hizmet verebilmesini sağlamak amacıyla yatırımlar yapmaktır.

Ülke Program Belgemiz (2016- 2020), Onuncu Kalkınma Planı ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ndeki önceliklere uygun olarak, sürdürülebilir insani gelişme perspektifiyle yapısal sorunları çözümlenme amacını güdüyor. Ayrıca 2017 yılında, 2019-2023 dönemini kapsayacak 11. Kalkınma Planı'nı hazırlama sürecinde Kalkınma Bakanlığı ile iş birliği yapmaya başladık.

Bu vesileyle, T.C. Hükümeti ve donörlerimizin sürekli desteği için bir kez daha teşekkür ediyoruz. Ulusal önceliklere uyum sağlamamız ve geniş bir donör tabanına olan erişimimiz, Türkiye'nin kalkınma çabalarına destek veren temel güçlü yönlerimizdir. T.C. Hükümeti, Avrupa Birliği, Küresel Çevre Fonu ve Japonya, Amerika Birleşik Devletleri ve İsveç hükümetleri halihazırda UNDP'nin Türkiye'deki başlıca ortakları ve donörleridir. Bu yayında tüm diğer uluslararası ve ulusal ortakların değerli katkıları için de teşekkür etme imkânı buluyoruz.

Hepsiyle birlikte, insanların yaşamlarını daha da iyileştirmek için çalışmaya devam edeceğiz. Bunu yaparken daima en dezavantajlı gruplara odaklanacağız. Gündem 2030'un başarılmasına giden yolda UNDP'nin önceliği, kimseyi geride bırakmamaktır; ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmada Türkiye'yi destekleme çabalarımızı artırarak devam ettireceğiz.

Irena Vojáčková-Sollorano

BM Türkiye Mukim Koordinatörü ve
Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
(UNDP) Türkiye Mukim Temsilcisi

Claudio Tomasi

UNDP
Türkiye Direktörü

iÇİNDEKİLER

03 Giriş

05 Ne Yapıyoruz?

07 UNDP Türkiye ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

09 Bölgesel Eşitsizliklerin Azaltılması ve Sürdürülebilir Büyüme

Güneydoğu Anadolu'da Kadınların Güçlenmesi için Yeni Yöntemler

13 Sürdürülebilir Toplum Temelli Turizm Yoluyla Bireylerin Güçlendirilmesi

Gelecek Turizmde

17 Türkiye'nin Mühendis Kızları Organize Sanayi Bölgeleri için Yeni Bir Model

21 Tüm Bileşenleri Doğru Biçimde Kullanarak Büyüme için Türkiye'de Verimliliğin Artırılması

Model Fabrika

Daha Az Enerji Tüketen Motorların Desteklenmesi

27 Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması

29 Binalarda Enerji Verimliliğinin Artırılması

Tek Proje Birçok Sonuç: Enerji Verimli Bina İnşaatı, İşçilerin Yaşamlarını Nasıl Değiştirdi

35 Kaynak Verimliliği Yoluyla Bölgesel Dönüşüm

37 Atıktan Yakıt: Tarım Atıklarından Katı Yakıt Üretilmesi Güneydoğu Anadolu'da Yerel Kalkınmayı Destekliyor

41 Organik Tarım Kümesi ile Daha Çok Fırsat

43 Organik Tarıma Geçiş Bir Köyün Kaderini Nasıl Değiştirdi?

49 İnadına Tarım: Artvin'in En Zorlu Koşullarında Başarılı Bir Kalkınma Öyküsü

53 Demokratik Yönetişim ve Reformlar Yoluyla Daha İyi Yaşam

55 Adalete Erişim
Şeffaflığın
Artırılması ve
Etik İlkeler

59 Kamu Denetçiliği
Kurumu'nun
Güçlendirilmesi

61 Mayınsızlaştırma Yoluyla
Sosyo-Ekonomik Gelişme
E-Konsolosluk Sistemi

65 Türkiye ve İklim
Değişikliği
Kalıcı Organik
Kirleticilerin
Ortadan
Kaldırılması

69 Küresel Sorun,
Yerel Çözüm
Dünyadaki En
Büyük Kalıcı
Organik Kirletici
Stokunun Ortadan
Kaldırılması

73 Akdeniz
Bölgesinde
Orman Yönetimi
Ortak Fayda için
Çalışmak:
Entegre Orman
Yönetimi

79 Türkiye'nin Üçüncü
İki Yıllık Sera Gazı
Salım Raporu'nun
Hazırlanması

81 Suriyeliler ve
Ev sahibi
Toplulukların
Dayanıklılığının
Artırılması

83 Suriye Krizinin
Etkilerinin
Azaltılması

85 Suriyeli Kadınların
Sosyal ve Ekonomik
Yaşama Uyumu
Geçmişi Unutmadan
Yeni Bir Gelecek
Kurmak: Sağlam
Bir Kararlılık ve
Güçlenme Portresi

91 Etkili Kentsel Atık
Yönetimi
Güneydoğu Anadolu'da
Sosyal İstikrarın
Güçlendirilmesi
İyimserliği Sürdürmek:
Bir Entegrasyon Öyküsü

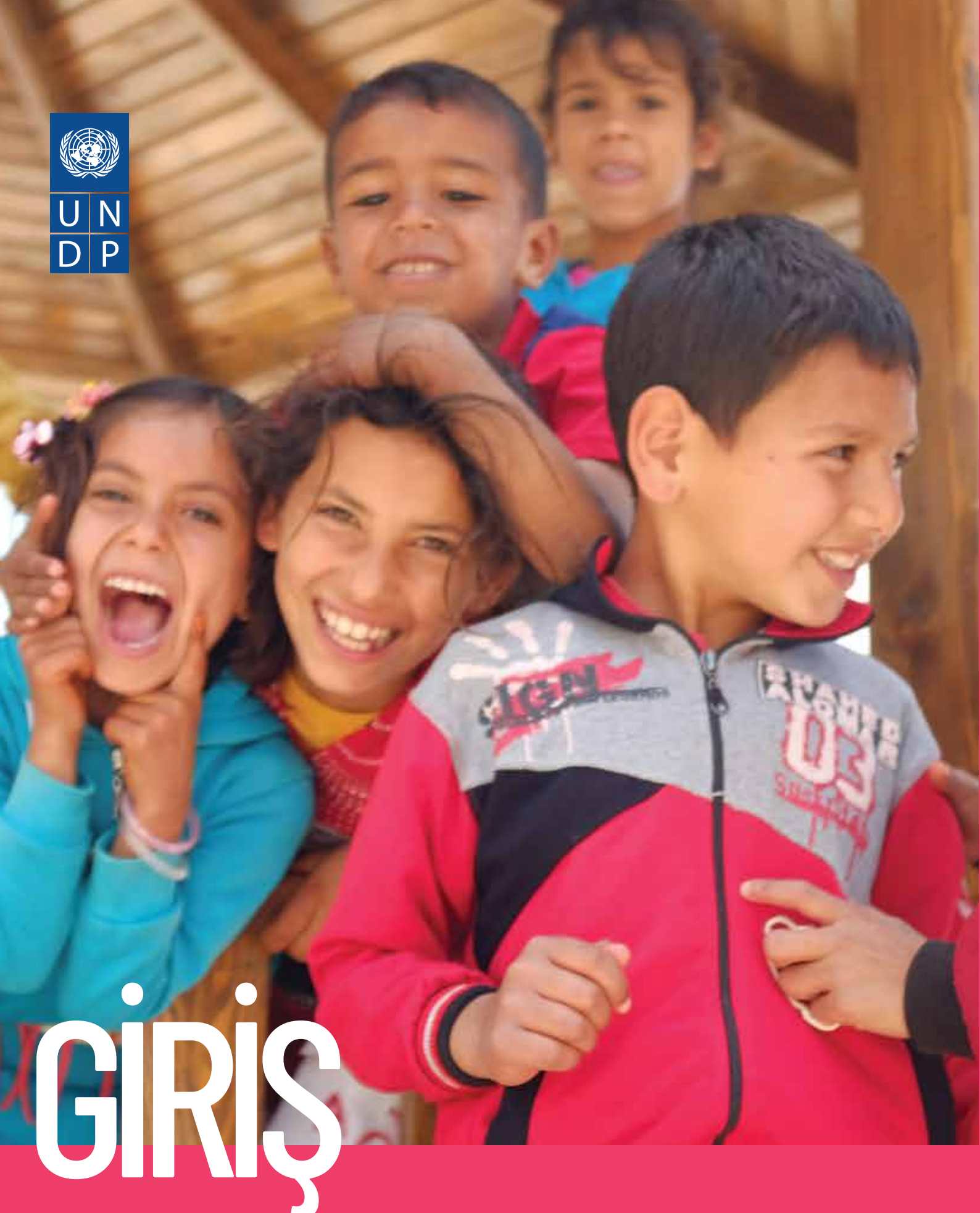
99 Kalkınma için
Özel Sektör ile
Ortaklık

101 İnternette Hayat
Kolay
Gençler Arasında
Finansal Bilincin
Geliştirilmesi

105 "Madenlere İlk Kez
Birileri Kendi
İsteğiyle Geldi":
Bir Gönüllülük
Öyküsü

109 UNDP Türkiye
İyi Niyet Elçisi

111 Finansman
Kaynakları ve
Finansal Veriler

GİRİŞ

GİRİŞ

UNDP, BM'nin küresel kalkınma ağıdır; değişimi savunan ve insanların daha iyi yaşama kavuşmalarına yardım etmek üzere ülkeleri bilgi, deneyim ve kaynaklarla buluşturan bir kuruluştur.

Kapsayıcı ve
Sürdürülebilir
Büyüme

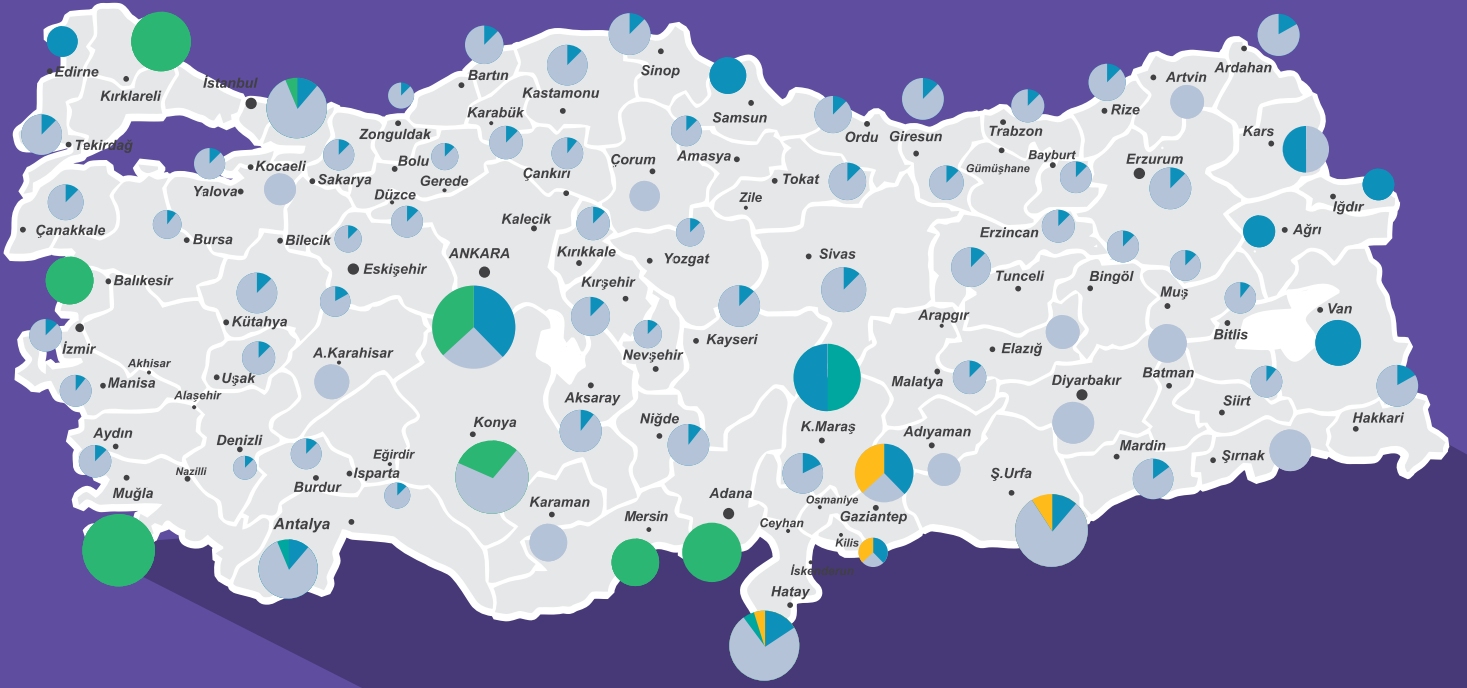
Kapsayıcı ve
Demokratik
Yönetişim

İklim
Değişikliği
ve Çevre

UNDP
Suriye
Programı

Dünya genelinde Türkiye dahil 170 ülke ve bölgede sahada faaliyet gösteriyoruz; küresel ve ulusal kalkınma sorunlarına kendi çözümlerini bulmaları için işbirliği yapıyoruz. UNDP Türkiye, üç temel alanda çalışıyor: Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme, Kapsayıcı ve Demokratik Yönetişim, İklim Değişikliği ve Çevre. Bunlara ek olarak, UNDP kendi politikaları ve programlarında şunları vurguluyor: Kadının rolünün güçlenmesi, özel sektör, kapasite geliştirme, bilgi ve iletişim teknolojileri. Bu alanlarda ilerleme kaydetmek ve Türkiye'nin kalkınmasına katkılarını güçlendirmek için UNDP, merkezi hükümet, yerel yönetimler, sivil toplum, üniversiteler ve özel sektör ile ortaklıklar kuruyor.

Ne Yapıyoruz?

Kapsayıcı ve
Sürdürülebilir
Büyüme

Kapsayıcı ve
Demokratik
Yönetişim

İklim
Değişikliği ve
Çevre

UNDP
Suriye
Programı

UNDP 170'i aşkın ülkede

UNDP, yoksulluğun ortadan kaldırılması, eşitsizliklerin ve dışlanmanın azaltılması hedeflerine ulaşmalarına destek vermek üzere yaklaşık 170 ülke ve bölgede çalışıyor. Ülkelerin kalkınma sonuçlarını sürdürülebilir kılmak amacıyla, politikalar, liderlik becerileri, ortaklık yetenekleri ve kurumsal yetkinlikler geliştirmelerine ve dayanıklılıklarını artırmalarına destek veriyoruz.

Dünya ile birlikte değişim

Dünyanın değiştiği ortamda, temel güçlü yönlerimize dayanarak, bizim vizyonumuz kalkınmada bir sonraki döneme odaklanıyor: Ülkelerin aynı anda yoksulluğu ortadan kaldırma ve eşitsizlik ve dışlanmayı büyük ölçüde azaltmayı başarmalarına destek vermek. Bu vizyon, benzer kuruluşlar arasındaki en yüksek standartlara ulaşan veya aşan örgütsel etkinlik düzeyinde bir kurum ister. Aynı zamanda, işlerimizi sonuç odaklı olarak örgütlememizi gerektirir. Bu sonuçlar, her ülke ve bölgenin öncelik ve ihtiyaçlarını destekler ve 2018-2021 Stratejik Plan'mızın uygulanış döneminde değişken ölçülerde katkıda bulunacağımız bir kalkınma değişimini ortaya koyacaktır. Bunu yaparken, sonuçlara dönük yaklaşımımızı BM'nin diğer kuruluşlarıyla uyumlu hale getirmeyi hedefliyoruz.

UNDP Türkiye

UNDP'nin Türkiye'deki programı, ortak kesişen sürdürülebilir insani gelişme perspektifiyle, yapısal ve içiçe geçmiş sorunları çözümlenme amacını güdüyor. Bu yaklaşım, ulusal kalkınma planının öncelikleriyle uyumludur ve Küresel Hedefleri destekliyor. Temel karşılaştırmalı üstünlüğümüz olan çoklu sektör yaklaşımı yoluyla, küresel bilgi birikimini getiriyoruz. Hedef gruplarımız, sosyal dışlama veya kırılabilirlik ile karşı karşıya olan kitlelerdir.

BM Türkiye

Türkiye'de Birleşmiş Milletler birçok uzman kuruluş ile temsil ediliyor: FAO, ILO, IOM, OCHA, UNDP, UNFPA, UNHCR, UNIC, UNICEF, UNIDO, UNV, BM Kadın Birimi, WFP ve WHO. Bu kuruluşlar, Türkiye'de insanların yaşamlarına anlamlı ve sürdürülebilir değişiklikler getirmek amacıyla güçlerini ve teknik uzmanlıklarını kullanarak sinerjileri azami kılmak biçiminde ortak çalışıyor.

UNDP Türkiye ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

UNDP, diğer BM kuruluşlarıyla birlikte, T.C. Hükümeti'nin Küresel Gündem 2030'u ulusallaştırması ve uyarlamasına destek sağlamaya devam ediyor. Bu bağlamda, Onbirinci Kalkınma Planı ve Küresel Hedefler'e ilişkin uyumlu bir iletişim ve savunuculuk stratejisinin de geliştirilmesi dahil olmak üzere, Hükümet'i desteklemeyi planlıyoruz.

UNDP, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH'ler) başarılması için özel sektör ile birlikte çalışmaya devam edecektir. UNDP, yerel yönetim reformuna geniş çaplı desteği ve belediyeler ve kalkınma ajansları dahil yereldeki kurumlar ile uzun süredir devam eden çalışma ilişkilerinden yararlanarak, İçişleri ve Kalkınma Bakanlıkları ile işbirliği halinde, SKH'lerin yerelleştirilmesi alanında eğitimler düzenlemeyi planlıyor.

Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme

Yapısal sorunlara yaklaşım ve müdahalede, Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme Portföyümüz, esas olarak şu sayılan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile bağ kuruyor: SKH 1: Yoksulluğa Son, SKH 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, SKH 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji, SKH 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, SKH 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, SKH 10: Eşitsizliklerin Azaltılması, SKH 11: Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları ve SKH 12: Sorumlu Tüketim ve Üretim.

Kapsayıcı ve Demokratik Yönetişim

Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündemi, insan hakları ve insan onuru, hukukun üstünlüğü, adalet, eşitlik ve ayrımsızlığa her yerde saygı gösterilen bir dünya yaratmayı hedefliyor. Kapsayıcı ve demokratik yönetim ilkeleri şu sayılan SKH'lerde vurgulanıyor: SKH 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, SKH 10: Eşitsizliklerin Azaltılması, SKH 11: Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları ve SKH 17: Hedefler için Ortaklıklar. Kapsayıcı ve Demokratik Yönetişim Portföyümüz, ilgili SKH'lerin anaakımlaşırılması için yöntemler geliştiriyor ve başarılmasına katkıda bulunuyor.

İklim Değişikliği ve Çevre

İklim Değişikliği ve Çevre Portföyümüz, şu sayılan Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile bütüncül olarak bağ kuruyor: SKH 13: İklim Eylemi, SKH 14: Sudaki Yaşam, SKH 15: Karasal Yaşam ve SKH 6: Temiz Su ve Sıhhi Koşullar. Proje temelli SKH bağlarına ilişkin ayrıntılı çalışmalar halihazırda şu sayılan hedeflere yoğunlaşıyor: SKH 11: Sürdürülebilir Şehir ve Yaşam Alanları, SKH 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı, SKH 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, SKH 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji, SKH 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, SKH 2: Açlığa Son ve SKH 12: Sorumlu Tüketim ve Üretim.

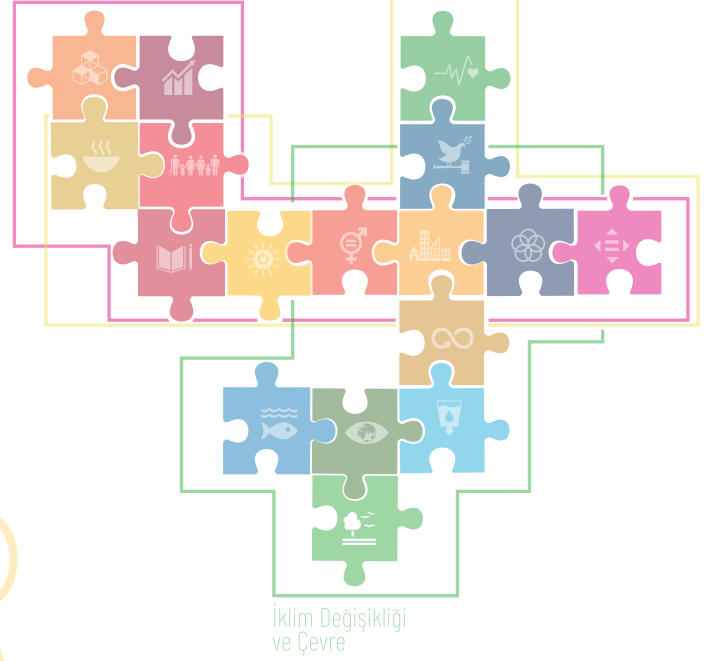

Sürdürülebilir
Kalkınma için

KÜRESEL HEDEFLER

Kapsayıcı ve
Sürdürülebilir Büyüme

Kapsayıcı ve
Demokratik Yönetişim

Bölgesel Eşitsizliklerin Azaltılması ve Sürdürülebilir Büyüme

UNDP Türkiye'nin çalışmaları, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri başta olmak üzere dezavantajlı bölgelerin sosyal ve ekonomik bağlamda gelişmesini ve rekabet gücünün artırılmasını hedefliyor. İmalat, tarım, turizm ve yenilenebilir enerji gibi stratejik sektörlerde UNDP Türkiye teknik destek sağlıyor.

12 model geliştirildi.

Ulusal enerji verimliliği girişimleri 138,000 TEP enerji tasarrufu sağladı

Üç program alanı mevcut:
Rekabetçilik ve Ekonomik Büyüme

Yerel Ekonomik Kalkınma

Sosyal Politikalar ve Hizmetler

UNDP Türkiye'nin kapsayıcı ve sürdürülebilir büyüme alanındaki çalışmaları, ekonomide dönüşümsel ve yapısal sorunları ele almayı hedefliyor. Aynı zamanda kimseyi geride bırakmamaya ve gelecek nesiller için kıt kaynakların sürdürülebilirliğini sağlamak üzere kaynakların verimli kullanımına önem veriyor.

UNDP Türkiye; kamu, özel sektör, sivil toplum ve akademi ile işbirliği içinde çalışarak bölgesel sosyo-ekonomik eşitsizliklerin ortadan kaldırılması, kırsal alanda geçim kaynaklarının geliştirilmesi, yerel ekonomilerin rekabet gücünün artırılması, girişimcilik ve yenilikçiğin geliştirilmesine katkı sağlıyor.

UNDP Türkiye daha kapsayıcı, yenilikçi ve etkin kamu politikaları ve hizmetleri aracılığıyla sürdürülebilir, üretken ve dayanıklı büyümeye katkıda bulunuyor.

UNDP Türkiye olarak kadınların ve gençlerin ekonomiye daha güçlü katılımını savunuyoruz. Sürdürülebilir insani gelişmeyi ana ilkimiz olduğu kadar, kapsayıcı ve sürdürülebilir büyüme alanındaki çalışmalarımızı bir arada tutan temel unsur olarak görüyoruz.

Güneydoğu Anadoluda Kadınların Güçlenmesi için Yeni Yöntemler

1,992 kadın
pazarlama
faaliyetlerinden
610,065 TL
gelir elde etti

UNDP, Güneydoğu Anadolu'daki kadınların ekonomik ve sosyal yaşam becerilerinin yanı sıra iş yapma yeteneklerini, girişimcilik ve artan istihdam imkânlarıyla gelirlerini artırmayı ve böylece kadınların güçlenmesini amaçlıyor.

TÜİK Hane Halkı İşgücü Araştırması 2007-2017 verilerine göre; 2017 yılında 15-24 yaş arası kadınların işgücüne katılım oranı %31,1 iken 25 yaş üstü için bu oran %34,2'dir. İstihdam içindeki kadınların %25,9'u ücretsiz aile işçisi olarak çalışırken erkeklerde bu oran %4,5'tir.

Güneydoğu Anadolu'da Kadınların Güçlenmesi için Yenilikler, kadınların statüsünü güçlendirecek daha gelişmiş kurumsal mekanizmalar yoluyla, kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplumun tüm alanlarına kadınların eşit katılımının sağlanmasına katkıda bulunuyor.

UNDP Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu'da ilgili bakanlıklar ve kamu kurumlarıyla ortaklaşa girişimleri, yeni yatırım ve istihdam imkânları yaratıyor, böylece bölgesel sosyo-ekonomik eşitsizliklerin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunuluyor.

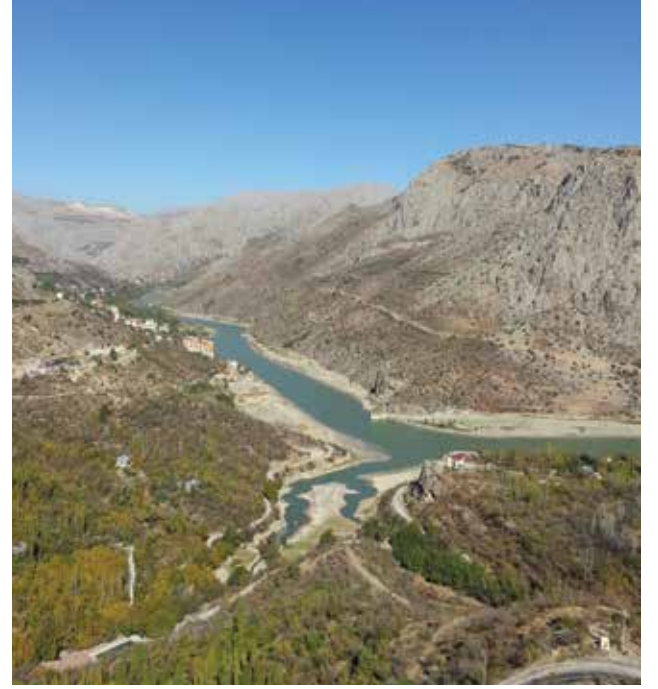
Geri kalmış bölgelerde kadınların ekonomik olarak güçlenmesi; özel sektör ve yerel kurumlar ile işbirliği içerisinde toplum temelli yerel kalkınma alanında ölçeklendirilebilir ve tekrar edilebilir modeller sunuyor.

A group of people, including men and women, are standing in a grassy field with a dense forest of evergreen trees in the background. They are all wearing outdoor clothing and hats, and many are holding binoculars to their eyes, suggesting they are on a nature walk or birdwatching trip. The scene is bright and sunny.

Sürdürülebilir Toplum Temelli Turizm Yoluyla İnsanların Güçlenmesi

36
kadın
3 pilot
turizm bölgesinde
gelir sağlıyor

UNDP, Türkiye’de sürdürülebilir toplum temelli turizm için ulusal ve yerel kapasiteleri geliştiriyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ulusal ölçekte yürütülen bu girişim, turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesine odaklanan ve sürdürülebilir toplum temelli turizm girişimlerine vurgu yapan yaklaşımıyla Türkiye’nin 2023 Turizm Stratejisi’ne girdi sağlıyor.

2007 yılından bu yana UNDP ve Kültür ve Turizm Bakanlığı sürdürülebilir toplum temelli

turizmi yerel sosyo-ekonomik kalkınmada etkin bir araç olarak ele alıyor ve bu alanda uzun soluklu bir iş birliği sürdürüyor. 2023 Turizm Stratejisinde belirtildiği üzere turizmin çeşitlendirilmesine katkı sunmak amacıyla geliştirilen bu iş birliği kırsal turizm, kültür turizmi, kış turizmi gibi tematik alanlara odaklanıyor.

Gelecek Turizmde

13
sürdürülebilir
destinasyon

Gelecek Turizmde, sürdürülebilir turizme katkıda bulunmaları için yerel turizm paydaşları ve STK'ları güçlendirmeyi hedefliyor. Hibe programı ile her yıl üç projeye mali desteğin yanı sıra eğitim, planlama, proje yönetimi, iletişim ve danışmanlık gibi teknik destekler veriliyor. Bu sayede projelerin uygulanabilir ve sürdürülebilir olmasına katkı sağlanıyor.

Gelecek Turizmde 2007 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı, UNDP ve Anadolu Efes ortaklığında başladı. Yerel turizm paydaşları ve STK'ların kapasitelerini artırmak için gerekli mali ve teknik desteği sağlamayı hedefleyen Gelecek Turizmde sürdürülebilir turizmin gelişmesine katkıda bulunuyor. Bu çerçevede kapasite geliştirme ve araştırmaya yönelik projeler teşvik ediyor; kamu kurumlarıyla ortaklık içinde yürütülen ve sürdürülebilir turizm konusunda iyi uygulama örnekleri oluşturabilecek, yerel turizm paydaşları ve STK'ların yenilikçi, yaratıcı, katılımcı, sürdürülebilir, toplumun ihtiyaçlarını dikkate alan ve toplumsal cinsiyete duyarlı projeleri

destekleniyor ve sürdürülebilir turizm konusunda farkındalık artırılıyor. Bunlara ek olarak uygulama desteği, eğitim ve ağ kurma platformları ile yerel turizm paydaşları ve STK'ların proje geliştirme ve uygulama becerileri güçlendiriliyor.

Gelecek Turizmde ile her yıl 3 sürdürülebilir turizm fikrine mali desteğini yanı sıra eğitim, mentörlük, iletişim, proje yönetimi gibi destekler de veriliyor. Bugüne kadar 13 yerel turizm girişimini destekledik; bu girişimler, sürdürülebilir turizm modelleri yaratarak yerel kalkınmaya ve sosyal gelişmeye katkıda bulundu.

Türkiye'nin Mühendis Kızları

Türkiye'nin Mühendis Kızları projesi, toplumsal cinsiyet eşitliği uygulamaları ve iş dünyasından başarı öyküleriyle, özel sektör öncülüğünde kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme örneklerini artırmak hedefini güdüyor.

Türkiye'de, özellikle kentsel kesimlerde eğitim, kadınların işgücü piyasasına katılımını belirleyen önemli bir faktördür. Eğitimli kadınların, işgücü piyasasında mevcut olan toplumsal cinsiyet eşitsizlikleriyle başa çıkması daha kolaydır.

Kadın profesyonellerin sayısı erkeklerden daha az olsa da, bu fark, diğer çalışma biçimlerinde kadın ve erkeklerin katılım oranları arasındaki farktan daha küçüktür. Ancak, kadınların profesyonel çalışma oranlarının nispeten yüksek olması, kadınların eşit katılımını garanti etmiyor.

Mesleki ayrışma, yüksek vasıf isteyen iş alanlarında açıkça görülüyor. Kadınların çalışma alanı genellikle kadınlar için uygun olduğu varsayılan meslekler, daha az rekabetçi ve daha az prestijli meslek dalları ile kısıtlanıyor. Teknik meslekler genellikle kadınlar için uygun görülüyor.

Dahası, kadınlar, meslek hiyerarşisinin alt düzeylerinde yoğunlaşıyor ve üst düzey veya karar verici konumlarda daha az sayıda bulunuyor.

Mühendislik gibi erkek egemen mesleklerden kadınların dışlanması, meslek kimliği, etiği ve

kültürünün toplumsal cinsiyete dayalı kalıp yargılarla belirleniyor olması gibi sosyal ve ideolojik temellere dayanıyor. Bu durum meslek kuruluşları ve eğitim kurumlarının bünyelerinde de yapısal olarak görülüyor.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, UNDP ve Limak Vakfı'nın ortak girişimi olan Türkiye'nin Mühendis Kızları özel sektör öncülüğünde; kız ve erkek öğrencilerin meslek seçimine ilişkin cinsiyete dayalı önyargılarının dönüştürülmesini ve mühendislik öğrencisi kızların güçlenmelerini teşvik edecek bir destek programı geliştirmeye odaklanıyor. Uzun vadede beklenen etki ise, önde gelen hizmet ve imalat sektörlerinde kadınların yüksek kaliteli istihdamını artırmak ve toplumsal cinsiyet eşitliği ilkelerini savunmak; böylece ekonomik büyümeyi kapsayıcı ve sürdürülebilir biçimde sağlamaktır.

Kalkınmaya bütünsel yaklaşan bu proje; farkındalık aktiviteleriyle lise hayatından başlayarak ve öğrencileri üniversite hayatında da destekleyerek dönüşüme katkı verirken, iş hayatını da toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir hale getirmeye çalışıyor.

Organize Sanayi Bölgeleri için Yeni Bir Model

Amacımız, Organize Sanayi Bölgelerinin girişimcilik, yenilikçilik ve teknoloji geliştirmede aktif rol üstlenmelerini destekleyerek, Türkiye'nin rekabet gücüne katkıda bulunmaktır.

Türkiye'de Organize Sanayi Bölgeleri sayı bakımından bir ölçüde olgunlaşmış durumdadır. Bu nedenle, sürdürülebilir ve rekabetçi büyüme vizyonu kapsamında, sektörlere hizmet eden OSB'lerin teknoloji ekosisteminde bir rol üstlenmeleri önemlidir. Dünyada etkin biçimde işleyen teknoloji geliştirme ekosistemleri incelendiğinde, tüm paydaşların ortak vizyon, yasal çerçeve ve destek mekanizmaları çerçevesinde uyumlu biçimde çalıştıkları görülür. Sanayi bölgeleri ve teknoparkları içeren bu türden ekosistemler, özellikle yeni ve yenilikçi üretim teknolojileri, sürdürülebilir ve yeşil üretim

teknikleri ve enerji verimliliği alanında üretim temelli verimliliği artırmak için ortaklaşa çalışır. Bu yüzden, OSB'lerin Türkiye'de teknoloji geliştirme ekosistemine nasıl katkıda bulunacaklarını açık biçimde tanımlamak gerekir.

Çalışmalarımızın amacı, OSB'lerin girişimcilik, yenilikçilik ve teknoloji alanlarında Türkiye'de teknoloji geliştirme ekosistemine nasıl katkıda bulunabileceklerini açıkça ortaya koymak ve bu katkıların nasıl kurumsallaştırılabileceğini değerlendirmektir.

Büyüme için Türkiye'de Toplam Faktör Verimliliğinin Artırılması

Toplam Faktör Verimliliği, büyüme içindeki istihdam ve sermaye artışları haricindeki nedenlerin birleşik etkisidir.

Rekabet gücünün temel belirleyicisi olarak verimlilik, gelişmekte olan ülkelerde sürdürülebilir ve istikrarlı büyüme için kritik rol oynuyor. Ancak, Türkiye’de Toplam Faktör Verimliliğinin büyümeye katkısı sınırlı kalıyor. Verimlilik artışı; ekonomide üretim kapasitesinin artırılması, rekabet gücünün geliştirilmesi ve büyümenin hızlandırılması açısından kritik önem taşıyor. 1981-2012 döneminde %4,3 olarak gerçekleşen ortalama büyümenin yalnızca 0,2 puanı Toplam Faktör Verimliliği artışından kaynaklanıyor.

Araştırmalar Türkiye’nin, gelişen ülkelere nazaran TFV potansiyelini yeterli ölçüde kullanmadığını gösteriyor. Bu konudaki çalışmalar, büyük ölçekli imalat sanayi firmaları ile orta ve küçük ölçekli firmalar arasında gözlenen verimlilik farkının, başka ülkelerle karşılaştırıldığında, Türkiye için dikkat çekici derecede büyük olduğunu ortaya koyuyor. Çalışmalar Türkiye’deki verimlilik sorununun esas olarak KOBİ’lerden kaynaklandığına işaret ediyor.

Başta Kalkınma Bakanlığı olmak üzere ilgili ulusal kurum ve kuruluşlar ile birlikte Toplam Faktör Verimliliği alanında politika çerçevesi geliştirme hedefliyoruz. Toplam Faktör Verimliliğinin istenen

oranda artmasının önündeki engelleri belirlemek, bu engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik politika çerçevesi geliştirmek ve bu politika çerçevesinin pilot uygulamalarla test edilmesini sağlamak amacıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Proje kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda ortaya çıkan politika çerçevesi; sürdürülebilir büyümenin önünde engel oluşturan temel sorunların kısa ve orta vadede çözümüne olanak verecek uygulanabilir politika araçlarını sunuyor. Bu kapsamda; KOBİ’lerin üretim kapasitelerini artırmak, küresel ve yerel değer zincirlerine Türk firmalarının katılımını güçlendirmek suretiyle Türkiye imalat sanayisinde verimliliğin artırılmasına katkıda bulunmak amacıyla çalışmalara başlandı. Çalışmalar kapsamında Türkiye’de Toplam Faktör Verimliliğinin artırılmasında en büyük katkıyı sağlayacak dört temel sektör ortaya çıktı: Otomotiv, gıda, hazır giyim ve elektrikli teçhizat. Tüm pilot projelerin uygulanmasına tekstil, kompozit ve kurumsallaşma konularında başlandı. Sektör temsilcileri ve konunun uzmanlarının değerlendirmeleri sonucunda, tekstil sektöründe “dijitalleşme”, kompozit sektöründe “ileri teknolojik malzemelerin kullanımı” ve kurumsallaşmayla verimliliğin doğru orantılı bağlantısı üzerinde yoğunlaşıyor.

KOBİ Yetkinlik Geliştirme Merkezi - Model Fabrika

Model fabrika,
2018
yılında
Ankara'da
kurulacak

Amaç; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile işbirliği halinde Türkiye'de bir KOBİ Yetkinlik Merkezi (Model Fabrika) kurmak.

KOBİ Strateji ve Eylem Planı (2015-2018) ve Verimlilik Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2018) gibi ulusal, bölgesel ve sektörel politika ve strateji dokümanları açık bir dille ve sürekli olarak, imalat sanayiinde verimlilik artışının Türkiye için birinci öncelik olduğunu ifade ediyor. Onuncu Kalkınma Planı ise, KOBİ'ler ile büyük işletmeler arasındaki büyük verimlilik farkına dikkat çekiyor. Dolayısıyla, KOBİ'lerin verimliliğinin artırılması yalnız ekonomi genelinde verimlilik artırma yolu değil, aynı zamanda Plan'ın başlıca hedeflerinden biridir.

KOBİ Yetkinlik Merkezi (Model Fabrika), deneysel öğrenme teknikleri kullanarak işletme mükemmelliği ilkelerini yayma aracı olarak tanımlanıyor. Teori ve pratiği birleştiren deneysel öğrenme teknikleri kalıcı etki yaratıyor, model fabrikaları, işletmelerin rekabet gücü ve verimliliğini artırmayı hedefleyen benzer merkezlerden farklı kılıyor.

Proje ile Türkiye'de KOBİ Yetkinlik Merkezi (Model Fabrika) kurulması ve faaliyete geçirilmesi için uygun modellerin tanımlanmasında gerek duyulan araştırma ve analizler yapıldı. Hedef grubu, imalat sanayiindeki KOBİ'ler oluşturuyor.

Daha Az Enerji Tüketen Motorların Desteklenmesi

UNDP, küçük ve orta ölçekli işletmelerde kullanılan motorların enerji verimli olanlarla değiştirilmesi için piyasayı dönüştürmeyi ve Türkiye’de sanayide enerji verimliliğine yatırımları desteklemeyi hedefliyor.

Türkiye’nin toplam enerjinin yaklaşık %30-35’i sanayide tüketilmektedir. Sanayide enerjinin %70’inin elektrik motorlu sistemler tarafından tüketildiği ve bu motorların %90’ının da sınıp kafesli trifaze asenkron motorlar olduğu tahmin ediliyor.

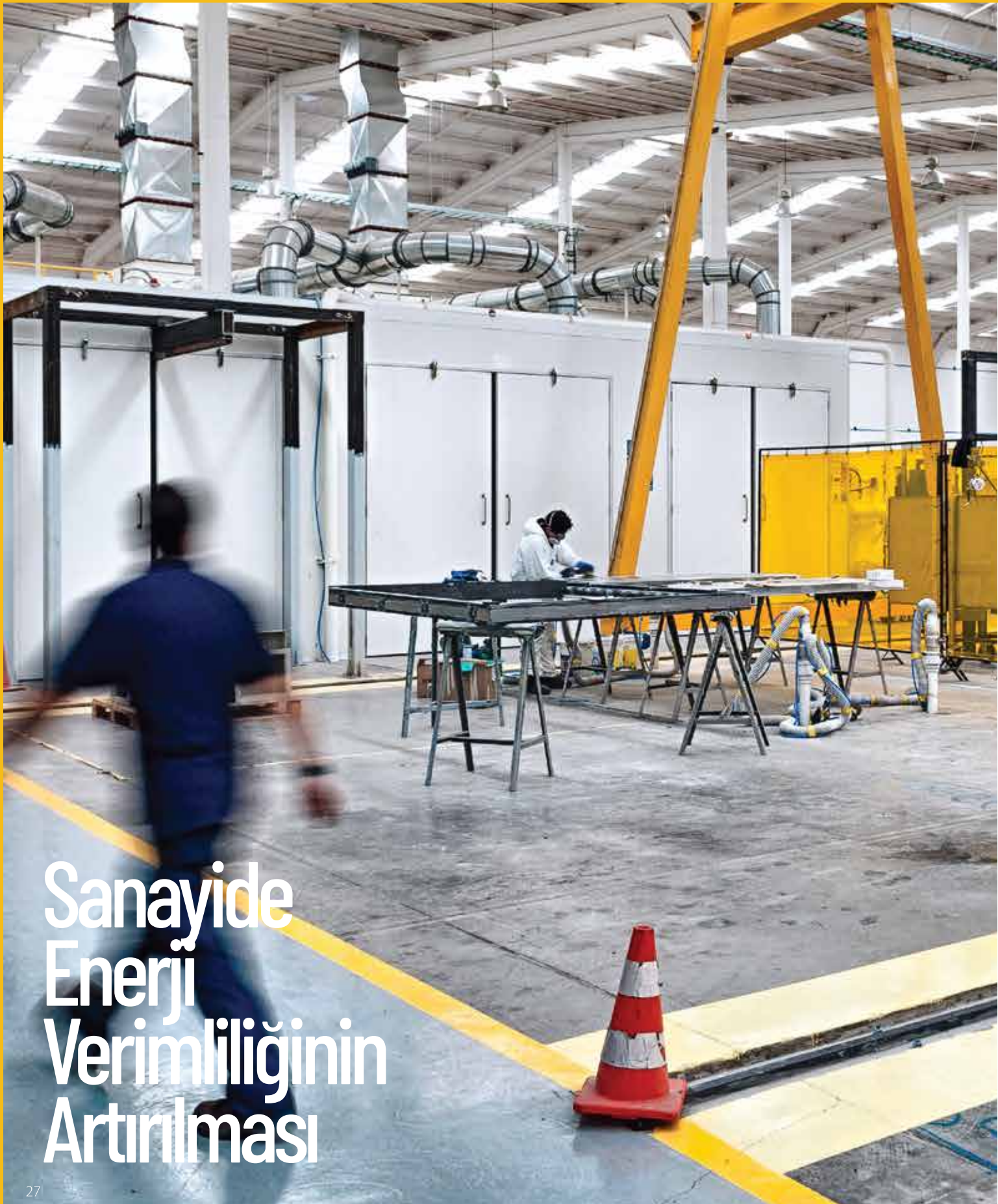
Türkiye’de kullanılan motorların enerji yoğunluğu yüksektir; ortalama bir elektrik motorunun, yaklaşık 46 ile 60 günde (tek vardiya halinde günde 8 saat çalışarak), satın alma maliyetine eşit parasal miktarda enerji tükettiği tahmin ediliyor. Tipik bir elektrik motoru, 20 yıllık kullanım ömrü boyunca, satın alma maliyetinin 50 katından fazla enerji maliyeti yaratıyor. Bu da enerji verimliliğinin motor alım kararlarında önemli rol oynadığını ifade ediyor.

Her yıl piyasaya 0,75 ile 375 kW güç aralığında 800 bin ile 1 milyon arasında yeni motor sürülüyor. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na bağlı Verimlilik Genel Müdürlüğü’nün

tahminlerine göre, her yıl ortalama 1 milyon elektrik motoru yurtiçinde üretiliyor; bunların %10-%15 gibi çok küçük bir kısmı enerji verimliliği en yüksek düzey olan IE3 standardını karşılıyor; öte yandan 500 bin motor da ithal ediliyor.

Küresel Çevre Fonu (GEF) destekli girişim ile mevcut elektrik motoru stokunun yeni enerji verimli motorlar ile değiştirilmesi yoluyla piyasanın dönüştürülmesi hedefleniyor.

Bu hedefe, Türkiye’de yeni ve mevcut enerji verimli motorlara ilişkin yasal ve düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi, uygun yönetim ve bilgi altyapısının geliştirilmesi, TSE’nin test laboratuvarlarının yenilenmesi, sürdürülebilir mali destek mekanizmasının oluşturulması, kapsamlı bir farkındalık artırma ve eğitim programının geliştirilmesi ve uygulanması yoluyla ulaşılabilecek planlanıyor.

Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması

Yöntem ve eğitim materyali geliştirerek ve iyi uygulama örnekleri yaratarak ilgili tüm kurumlar ve sanayi işletmelerinin enerji verimliliği konusunda kapasitelerinin geliştirilmesi hedefleniyor.

Türkiye'de enerji talebi uzun süredir istikrarlı biçimde artıyor. Türkiye'nin 1990 yılında 53 milyon TEP (milyon ton petrol eşdeğeri) olan birincil enerji arzı, 2000 yılında 77 milyon TEP düzeyine, 2012 yılında da 121 milyon TEP düzeyine yükselmiştir. 1990-2012 döneminde birincil enerji talebinde ortalama yıllık artış %3,8 olmuştur. 2001-2012 döneminde ise enerji arzındaki yıllık ortalama artış %4,4 düzeyinde olmuştur. Bu oran, enerji talebi artış oranının OECD ülkelerine göre oldukça yüksek olduğunu gösteriyor.

Enerji verimliliğinin uzun vadede enerji arz güvenliğini sağlayan bir mesele olduğu kabul ediliyor. Dolayısıyla, enerji üretiminden iletme, dağıtımdan kullanıma kadar tüm süreçlerde verimliliğin artırılması, israfın önlenmesi ve enerji yoğunluğunun hem sektörel hem de makro düzeyde azaltılması, Türkiye'de enerji sektörünün en önemli gündem maddeleri arasında yer alıyor.

Türkiye ekonomisinin başlıca lokomotiflerinden biri olan imalat sanayi, toplam GSYİH'nin %24'ünü oluşturuyor. Son on yılda büyüyen imalat sanayinin, 2003'ten bu yana %12 düzeyinde yıllık bileşik büyüme kaydettiği görülüyor. Bunun sonucunda imalat sanayi, toplam enerji tüketiminin %35'ini oluşturuyor. Enerji verimliliği kavramı yalnız enerji tüketimini değil, aynı zamanda imalat sanayiinin sera gazı salımlarının azaltılması açısından da kritik önem taşıyor.

Türkiye hızla sanayileşen bir ülke olduğundan, sera gazı salımlarının önemli bir kısmı imalat sanayiinden kaynaklanıyor. Sanayiden kaynaklı sera gazı salımlarını azaltabilecek en önemli önlemlerden biri de, imalat sanayiinin tüm alt sektörlerinde enerji verimliliğini artırmak olarak görülüyor.

Binalarda Enerji Verimliliğinin Artırılması

UNDP, bina enerji performans standartlarının yükseltilmesi, yapı mevzuatı uygulamasının iyileştirilmesi, bina enerji yönetiminin geliştirilmesi ve bütünlüklük bina tasarımı yaklaşımının tanıtılması ve uygulanması suretiyle, Türkiye’de binaların enerji tüketimi ve sera gazı salımlarını azaltma çabalarını destekliyor.

Türkiye’de nüfus artışına paralel olarak, kentleşme oranı da 1990 yılında %53 iken 2008 yılında %75’e yükselmiştir. Bunun sonucunda, büyük şehirlerde konut ve ticari yapıların sayısı hızla artmıştır.

Türkiye’de nihai enerji tüketimi bakımından, yapı sektörü 2008 yılı itibarıyla toplam tüketimde %36’lık payı en büyük ikinci enerji tüketicisi olmuş; toplam enerji kaynaklı CO2 salımlarının da %32’si yapı sektöründen kaynaklanmıştır. Ancak, Türkiye’de yapı sektörü maliyet etkin enerji ve CO2 salımı bakımından, bugünkü düzeylerin %30 - 50’sine varabilecek önemli tasarruf fırsatları sunuyor.

Türkiye, enerji verimliliğinin teşvik edilmesi için düzenleyici ve kurumsal çerçevenin kurulmasında büyük mesafe kaydetmiştir. Türkiye’nin Ulusal

Enerji Verimliliği Stratejisi, enerji verimlilik yatırımlarının tespit edilmesi ve uygulanması için kurumsal ve finansal destek sağlamaya ilişkin politikayı açık biçimde ortaya koymuştur.

Teknolojik gelişmeler ve bundan kaynaklanan enerji verimliliği kazanımlarıyla birlikte, ekonomik büyümeyle bağlantılı olarak yaşam standartları da (binalarda beyaz eşya ve klima kullanımının artışı dahil) yükselmeye devam ederken; bir yandan da ulusal yapı stokunun 2021 yılına kadar %9 kadar artması bekleniyor.

Bu nedenle, binalarda enerji tüketiminin bugünkü düzeyini koruması bekleniyor.

Tek Proje, Birçok Sonuç

“ Sadece burada okuyacak çocuklara dokunacağımızı düşündüğümüz bir projeydi bu. Fakat sonra gördük ki burada çalışan işçilerden, mühendislere, şantiye şefine birçok alandaki kişiyi de etkiledi. ”

Burada çalışan işçiler aynı zamanda böyle teknolojilerin mümkün olduğunu da görmüş oldu. Birçoğu özellikle ailelerine ve arkadaşlarına yenilenebilir enerjinin geldiği son noktayı anlattıklarını ve mümkün olsaydı burada inşa ettikleri birçok sistemi evlerinde kullanmak istediklerini söylüyorlar.

Enerji Verimli Bina İnşaatı, İşçilerin Yaşamlarını Nasıl Değiştirdi?

Ankara’da yapımı yeni tamamlanan ancak adı hak ettiği kadar duyulmamış bir bina var: Cezeri Yeşil Teknoloji Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Binası. Bu bina Türkiye’de bütünleşik bina tasarımı yaklaşımının uygulandığı ilk bina.

Bilmeyenleriniz için binanın özelliklerini kısaca açıklayalım. 17.030 metrekare alan üzerinde kurulan, kapalı alanı 21.940 metrekare olan binanın elektrik aksamından çatısına, camlarından yerleşime tüm özellikleri enerji tasarrufu yapacak şekilde bütünleşik bir anlayışla tasarlandı. Dahası, bina kendi enerjisinin tamamını hatta yaz aylarında daha fazlasını üretebilecek donanımlara sahip. Böyle bir binanın inşa edilmesindeki asıl amaç kamuda bunun yapılabilirliğini göstermek ve bir kamu binasının sera gazı salımını asgariye indirerek

iklim değişikliği ile mücadeleye katkıda bulunmaktır. Ancak, proje başladıktan sonra işin çok daha farklı sonuçlarının olduğu görüldü. Bina inşaatı, beklenenden çok daha önemli deneyim kaynağı oldu. Binanın inşaatında çalışan işçiler daha önce burada kullanılan sistemlerin hiçbirini görmemişlerdi. 18 ay kadar süren inşaat boyunca her gün yeni bir sistemin nasıl çalıştığını, ne işe yaradığını öğrendiler. Burada çalışan işçiler Türkiye’de bütünleşik bina tasarımı uygulanan bina inşaatında çalışan ilk işçiler oldu.

“ Burada gördüklerimizi arkadaşlarımıza anlattığımızda şaşırıyorlar ve bir yere kadar anlayabiliyorlar, çünkü görmedikleri bir şey. Biz de bunun öncüleri olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. ”

Binalarda Enerji Verimliliğinin Artırılması Projesi kapsamında, kamu sektörü için örnek oluşturması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı'na ait bir okul yerleşkesinin tasarımı yapıldı. Cezeri Yeşil Teknoloji Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Binası, ilk çevre dostu kamu binası oldu ve Türkiye'de kamu binalarında enerji tüketimi ve buna bağlı sera gazı salımlarının maliyet etkin bir şekilde nasıl azaltılabileceğine örnek oluşturdu. Cezeri Yeşil Teknoloji Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi; 26 derslik, 6 laboratuvar, 10 atölye, kapalı

spor salonu, toplam 52 odadan oluşan 147 yatak kapasiteli pansiyon binasından oluşuyor. Okul yerleşkesinin teknik özelliklerinin arasında yeşil çatı, fotovoltaik güneş panelleri ve rüzgâr türbini, yağmur suyu toplama sistemi ve gri su kullanımı, yüksek performanslı bina kabuğu, solar baca ile doğal aydınlatma, verimli toprak kaynaklı ısı pompaları ve doğal havalandırma gibi sistemler var.

Kaynak Etkin Bölgesel Ekonomiye Geçiş: GAP Bölgesi Deneyimi

Bu girişim ile Güneydoğu Anadolu (GAP) Bölgesi'nde tarımsal üretim ve tarımsal ürün işleme süreçlerinde su, enerji, insan kaynağı ve hammadde gibi üretim kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılması ve bir model oluşturulması hedefleniyor.

Ekonomik üretim aşamalarında arazi, toprak, su, enerji, hammadde, teknoloji ve insan kaynağı gibi kaynakların verimli kullanımı ulusal ve bölgesel ölçekte rekabetçi büyüme ve sürdürülebilir kalkınma için çok önemli bir rol oynuyor. Tarımın GSYİH içindeki payı yaklaşık %9 düzeyindeyken, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GSBH'nin %18'ine tekabül ediyor.

2007 yılında GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) ve UNDP işbirliğinde hazırlanan GAP Rekabet Gündemi ile kaynak verimli bir bölgesel ekonominin geliştirilmesi için bölgesel varlıkların etkin ve verimli kullanılması ve bölgenin "sürdürülebilir medeniyetler beşiği" olarak konumlanması amaçlandı. Bu vizyon doğrultusunda, GAP BKİ tarafından UNDP ile teknik işbirliği içerisinde GAP Bölgesi'nde Organik Tarım Küme ve GAP Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı ve Enerji Verimliliğinin Arttırılması projeleri yürütüldü. Bu projelerle doğal

kaynaklar (toprak, su, enerji), hammadde, teknoloji ve insan sermayesi gibi üretim faktörlerinin üretim süreçlerinde etkin ve verimli kullanımı hedeflendi.

2017 yılında başlayan GAP Bölgesi'nde Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Projesi ile de bölgede tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi alanlarında, üretim faktörlerinin ve üretim kaynaklarının daha etkin ve verimli bir biçimde kullanılması, böylece bölgenin rekabet edebilirliğinin arttırılmasına katkıda bulunulması amaçlanıyor.

Bu kapsamda yapılan çalışmalarla GAP Bölgesi'nin başat ekonomik sektörleri arasında yer alan tarımsal üretimde ve tarımsal ürünlerin işlenmesinde, başta su ve enerji olmak üzere kaynakların en etkin biçimde kullanımının modellenmesi ve yaygınlaştırılması ve birincil üretim ve işleme süreçlerinde verimliliğin arttırılması hedefleniyor.

Atıktan Yakıta

“ Zamanla, tarımsal atıkların ekonomi ve çevre üzerinde etkisi olduğunu gördük. Tarımsal atıktan enerji üretmek üzere bu işi 2014 yılında kurduk. ”

İlk olarak, GAP Bölge Kalkınma İdaresi (BKİ) Başkanlığı tarafından UNDP işbirliğiyle yürütülen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması Projesi kapsamında, Bismil’de tarımsal atık potansiyeli ve bu atıktan enerji üretim potansiyelini değerlendirmek amacıyla bir fizibilite etüdü yapıldı. Ardından, Bismil Bitkisel Pelet Üretim ve Pazarlama Kooperatifi kuruldu ve mevcut tesis iyileştirildi. Tesisi işleten kooperatife Servet Vural başkanlık ediyor.

Tarım Atıklarından Katı Yakıt Üretilmesi Güneydoğu Anadolu'da Yerel Kalkınmayı Destekliyor

Server Vural, Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde doğmuş bir biyoloji öğretmeni; aynı zamanda, hasat sonrasında tarlada kalan pamuk ve mısır sapları gibi tarımsal ürün atıklarının nasıl kullanılacağını düşünen bir girişimci.

Bismil, ekilebilir arazileriyle, önemli bir tarımsal üretim merkezi; Diyarbakır ilinde tahıl üretiminin %22'sini sağlıyor. Buna ek olarak, 5.000 dekarlık alanda üretilen pamuktan 50.000 pamuk atığı oluşuyor.

Server Vural, hasat sonrasında, mısır ve pamuk saplarının tarladan kaldırılmasının

çiftçilere ilave maliyet getirdiğini, tarımsal atıkları yakmanın ise biyolojik çeşitliliğe ve toprağa zarar verdiğini gördü. Pamuk ve mısır atıklarıyla odun talaşını birleştirerek, alternatif yakıt olarak kullanılacak bitkisel pelet üretmeye karar verdi ve pelet üretim tesisi kurmak üzere harekete geçti.

Pelet üretim makine ve ekipmanının alınması yoluyla tesis destek verildi. Tesis, tarımsal atığın kullanılması için bölgede

kurulan ilk kooperatif oldu. Tesisin günlük 25 ton, yıllık 5.000 ton bitkisel pelet üretim kapasitesi var. Halen tesiste 6 kişi çalışıyor.

“
Kooperatifimizin üyesi
olan çiftçilerimizin
arazilerindeki tarımsal
atıkları yakmalarını
önledik ve kömür yakıtlı
kazanlarda yakıt olarak
kullanılabilecek peletleri
üretecek bu tesisi
kurduk. Tarımsal atıkları
tesis getirdikten sonra,
önce öğütüyor, sonra
nemini alıyor ve ardından
presleyerek sıkıştırılmış
ürünleri elde ediyoruz.
Bu ürün, yakıt olarak
kömürün kullanıldığı her
yerde kullanılabiliyor.
Kömürden daha ucuz ve
talep yüksek.”

Organik Tarımda Kümelenme Yaklaşımı ile Daha Çok Fırsat

Organik tarım
ile ilgili
42
pilot proje

Organik tarımda
istihdam edilen
300'e
yakın çiftçi

Güneydoğu Anadolu'da organik tarım küme çalışmaları ve kümenin rekabet gücünün artırılması; tekrarlanabilir ve ölçeklenebilir başarı öyküleri yaratmak, üretim ve pazarlama becerilerini geliştirmek, paydaşlar arasında işbirliğini artırmak ve yerel kapasiteleri geliştirmek suretiyle yerel iş ortamını geliştirecek.

Güneydoğu Anadolu, Türkiye'nin sosyal ve ekonomik bakımdan dezavantajlı bölgeleri arasında yer alıyor. Bölgede ekonomik çıktılarının önemli kısmı tarım ve ticarettten geliyor. Bölgenin sunduğu zengin toprak ve doğal kaynaklara rağmen imalat faaliyetlerinin çoğu, imalat değer zincirinin az katma değerli aşamalarında yoğunlaşıyor. Bu koşullar, tarımda üretim ve tarımsal ürün işleme süreçlerinde organik üretiminin bölgede uygulanıp yaygınlaşması bağlamında önemli bir potansiyel sunuyor. Organik Tarım Küme girişimi, organik sektörünün ulusal ve uluslararası rekabet gücünü artırmayı ve bölgenin sosyo-ekonomik gelişimine katkıda bulunmayı hedefliyor.

2011 yılında hazırlanan GAP Organik Tarım Küme Yol Haritasında bölgenin vizyonu "2023'te geniş ve verimli sulanabilir tarım alanları ile Türkiye'nin önde gelen organik tekstil ve gıda hammadde tedarikçisi, yenilikçi ve rekabetçi organik üretim cazibe merkezi olması" şeklinde belirlendi.

Türkiye'de bir ilk olan Organik Değer Zinciri Mali Destek Programı'nın tasarlanmasına UNDP destek verdi. Program, bölgede ürün çeşitliliğini artırmayı, yeniliği teşvik etmeyi, ürünlerin markalaşması ve pazarlanmasını desteklemeyi ve kurumsallaşmanın yaygınlaştırılmasını hedefliyor. Bugüne kadar GAP

Bölgesi'nde organik tarım değer zinciri ile ilgili ürün işleme, paketleme, örgütlenme, satış ve pazarlama alanlarında bugüne kadar 42 pilot proje uygulandı.

Bölgenin ilk organik zeytinyağı işleme tesisi Organik Tarım Küme girişimi öncülüğünde yerel üretici birliği ile iş birliği içerisinde Kilis'te kuruldu. Bugün tesisin günlük üretim kapasitesi 160 tona ulaştı. Kilis'te organik sertifikalı Antep fıstığı ve zeytin fidesi yetiştirme amaçlı seralar kuruldu. Bölgedeki ilk organik badem işleme ve paketleme tesisi Adıyaman Besni'de kuruldu. Adıyaman'da 19 arıcıya güneş enerji panelli gezici arıcı evi sağlandı. Adıyaman, Şırnak ve Siirt'te 5.050 adet organik kovan dağıtıldı, 235 çiftçi istihdam edildi. Bölgede organik sertifikalı tohumluk üreten ilk çoğaltma serası ve bölgenin ilk organik tavuk yetiştirme ve organik tavuk yemi üretim tesisi Diyarbakır'da kuruldu. Diyarbakır Eğil/İlgün köyünde yapılan sulama altyapısı ile 34 çiftçinin istihdamı desteklendi.

Türkiye'nin organik tarım alanında ilk bölgesel ölçekli kurumsal yapısı olan GAP Organik Küme Derneği (GAP ORKÜDER) kuruldu. Ayrıca Sürdürülebilir Kalkınma İçin Organik Tarım Forumu gerçekleştirildi ve Şanlıurfa Deklarasyonu yayımlandı.

Organik Tarıma Geçiş Bir Köyün Kaderini Nasıl Değiştirdi?

İlgın, Diyarbakır'ın Eğil ilçesine bağlı bir köy; su kaynaklarıyla çevrili ancak suya erişimi kısıtlı.

Diyarbakır'ın Eğil ilçesine bağlı İlgın köyü, etrafı baraj suları ile çevrili fakat suya erişimi kısıtlı bir köy. Dicle Baraj Gölü'nün hemen yanındaki tepe üzerinde, engebeli bir coğrafyada yer alıyor. Yaklaşık 500 kişinin yaşadığı İlgın Köyü'nde, geçim kaynakları tarım olan köylüler uzun yıllar sadece kuru

tarım ile tahıl ürettiler. Beş yıl önce organik tarıma geçişle köyün kaderi değişti. Bugün, organik tarım faaliyetleri pilot uygulamaları, Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) Başkanlığı tarafından yürütülen GAP Organik Tarım Küme Projesi kapsamında sürdürülüyor.

“Daha önce normal susuz alanda üretim yapıyorduk, çiftçiyiz. Herkes kendi ihtiyacını, aile giderini karşılayabilecek şekilde. Ama şimdi artık hem kendimizin, hem vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir seviyeye geldik. Ben diyebiliyorum ki artık organik tahıl da hemen hemen Diyarbakır’ın ihtiyacını karşılayabiliyoruz.”

Ahmet Akkoyun, Eğil Organik Tahıl Üreticileri Birliği üyesi.

İlgın köyündeki pilot uygulama ile 170 dekarlık alan sulamaya açıldı; organik tarıma geçen 34 çiftçiye su sağlandı. Dahası, 600 metreköplük sulama havuzu, sulama kanalları, motopomp ve elektrik sistemi de kuruldu.

Bu öncü proje, bölgede yalnız organik ürün üretimini ve istihdamı artırmakla kalmadı, aynı zamanda yüksek katma değerli ürün deseninin yaygınlaştırılması, çiftçiler ve kurumlar arasında işbirliğinin genişlemesi, pazara erişimin artması ve farkındalığın yükselmesine katkıda bulundu. Bugün, civar alanda toplam üyesi 450’yi aşkın organik üretim birlikleri var. Eğil Organik Tahıl Üreticileri Birliği üyesi Adem Şimşek, İlgın köyünün geleceği konusunda umutlu çünkü organik tarıma geçiş ve sulama altyapısı sayesinde köyün kaderi değişti.

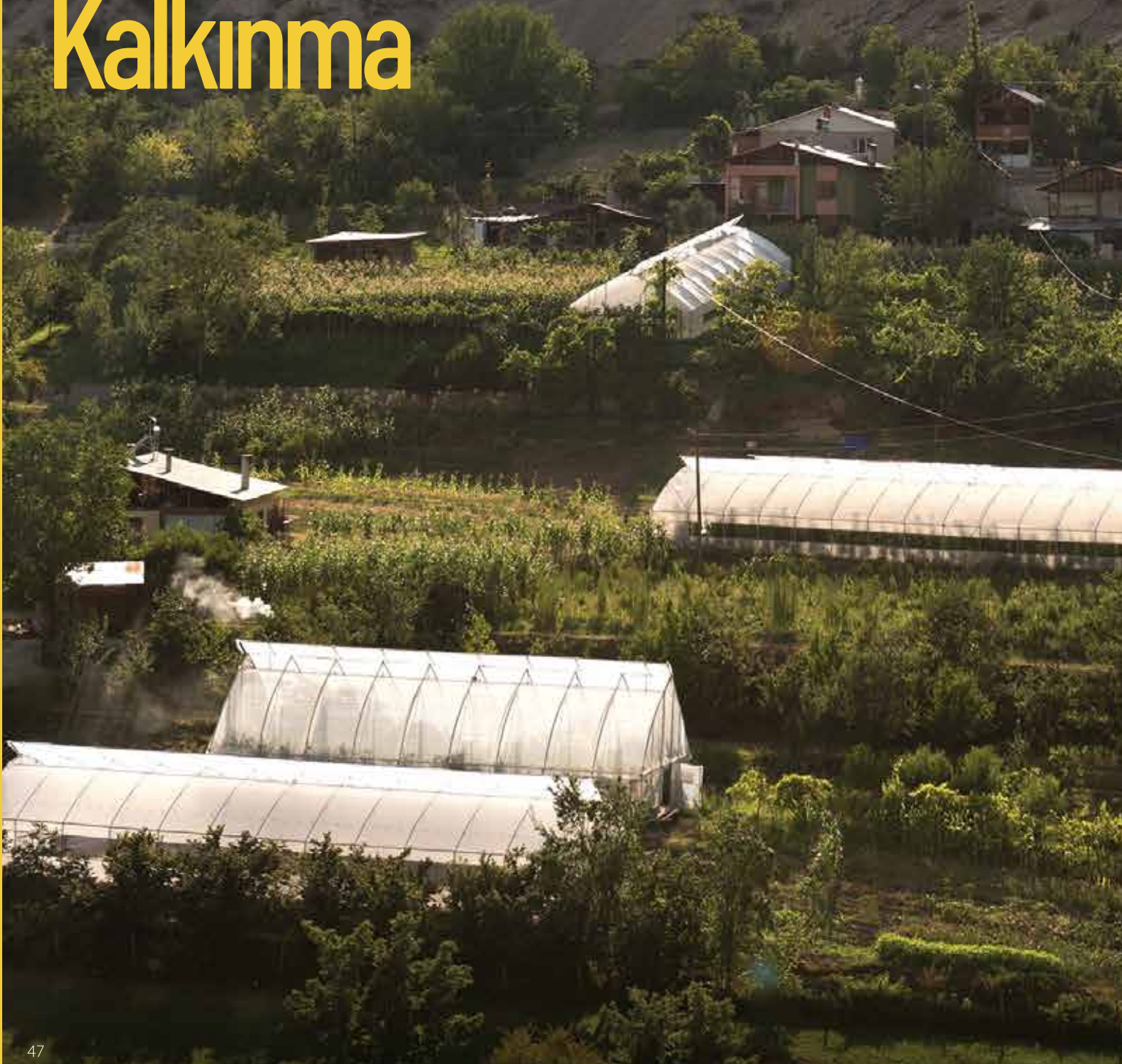

“ 2009 yılında 34 üretici ile başladık, şu anda 411 üreticimizle 21.000 dekar alanda organik tarım yapıyoruz. Çiftçileri birleştirmek ve münferit hareket etmelerinin önüne geçmek için Eğil Organik Tahıl Üreticileri Birliği'ni kurduk. ”

Özgür Polat, Eğil İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü

Pilot uygulama, köyde üretilen organik mercimek ve nohudun fason olarak işlenmesi, fason işleme yapılan tesisin sertifikalandırılması, ürünlerin paketlenmesi, Eğil Organik olarak birlik adına marka tescilinin yapılması ve barkod alınması gibi faaliyetleri gerçekleştirdi. Manuel kapama ve etiketleme makineleri de temin edilerek Eğil Organik Tahıl Üreticileri Birliği'ne teslim edildi. Daha önemlisi, pazar odaklı üretim stratejileri sayesinde üretim kapasitesi ve tarımsal verimlilik artışı sağlandı.

Ardahan-Kars- Artvin'de Kalkınma

Ardahan, Kars ve Artvin illerinde kırsal yoksulluğun azaltılması için küçük üretici ve tarım dışı işletme yatırımları, kırsal altyapı yatırımları ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesine odaklanılıyor.

Proje, az gelişmiş iller olması göz önüne alınarak Ardahan, Kars ve Artvin illerinde uygulanıyor. Ardahan (Doğu Anadolu), Kars (Doğu Anadolu) ve Artvin (Karadeniz), Kalkınma Bakanlığı tarafından 2011 yılında oluşturulan Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi'ne (SEGE) göre Türkiye'nin 81 ili içerisinde sırasıyla 71., 68. ve 44. sıralarda yer almıştı. Artvin ili için genel SEGE sınıflandırması, özellikle daha yoksul küçük üreticiler göz önünde bulundurulduğunda önemli az gelişmişlik noktalarının üstünü örtüyor.

Proje bölgesinin büyük bir bölümünde zorlu coğrafi, ekolojik ve iklimsel koşullar (engebeli

arazi, yüksek rakım, uzun ve sert kışlar, kısa üretim mevsimi) ve ülkenin diğer bölgelerine olan uzaklık, kırsal nüfusun ekonomik ve sosyal koşullarını daha da zorlaştırıyor. Bu koşullar üretim olanaklarını kısıtlıyor ve geleneksel hayvancılık başlıca gelir kaynağını oluşturuyor.

Ardahan-Kars-Artvin Kalkınma Projesi (AKAKP), UNDP'nin teknik desteği ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından uygulanıyor.

Kırsal kalkınmadaki kurumsal yetkinlikleri ve birikimi, merkezi kurumlar ve taşra teşkilatları ile doğrudan çalışma deneyimi ile UNDP Ardahan-Kars-Artvin bölgesinde kırsal kalkınma çalışmalarına ivme kazandırıyor.

İnadına Tarım

“Şehirde yapamadım,
topraktan uzak yaşamak
bana çok zor.”

Nevin Güner, Çiftçi.

Nevin Hanım aynı zamanda bir kadın girişimci. Artvin’de sahip oldukları küçük topraktan en çok nasıl verim elde edebileceğini araştırmış. Önce kayın mantarı yetiştirmeyi kafaya koymuş, ardından bunun için sermaye bulmuş. Şu an Nevin Hanım Artvin’de kayın mantarı serası olan birkaç kişiden biri.

Artvin'in En Zorlu Koşullarında Başarılan Bir Kalkınma Öyküsü

İnsanın toprağa olan bağı gerekli ve verici olduğu kadar zor ve meşakkatli de olabiliyor. İklim ve coğrafya olarak Karadeniz'den farklı olan Artvin'de de durum böyle.

Artvin'in hayli engebeli topraklarında tarım ve kırsal yaşam oldukça zor. Neredeyse düzlük yüzü görmeyen yerleşimleri ve kurak yazları olan Artvin, Türkiye'nin birçok bölgesine bahşedilen kolaylıklardan yoksun.

Ancak bu bazıları için sorun olmuyor gibi. Nevin Hanım "inadına tarım" diyenlerden biri. Kendisi bir süre şehir hayatını denemiş ancak yapamamış. Toprağı, memleketi özlemiş ve Artvin'e geri dönmüş.

“ Kayın mantarımı ilk defa televizyonda duydum. Sonra bu işi yapmayı kafaya koydum, gitmediğim yer, sormadığım insan kalmadı. ”

Nevin Güner, Çiftçi.

İlk hasadı almaya henüz aylar var ancak Nevin Hanım ve birkaç sera sahibi daha şimdiden markalaşmanın peşinde.

“İlk adım kayın mantarı yetiştiricileri birliği kurmak. Tüm mantarlar aynı yerde toplanacak ve aynı markayla satılacak. Mantarların paketinde ise yemek tarifleri olacak.”

Nevin Hanım bölgenin zor şartlarına rağmen topraktan geçimini sağlayan tek insan değil. Bölgede eş finansman olarak sera kuran çiftçilere rastlamak mümkün. Keçi yolundan çıkılan dağ köylerinin birinde başka bir kayın mantarı serası görüyorsunuz.

Çiftçi aile serayı kurmak için gerekli başvuruları yapmış ve kabul edilmiş. Ancak düzlüğü kısıtlı Artvin’de çok alışıktır olunan şekilde serayı kuracak alan bulunamamış. Bu aileyi yıldırmanın ve seranın kurulacağı alanın bir kısmını uçurumun kenarına istinat duvarı yaparak tamamlamışlar. Artvin’de bunun gibi örnekleri her yerde görebiliyorsunuz. Çilek bahçeleri, beş farklı çeşit üzüm yetiştirilen asmalar ve verimi senede birden birkaç defaya çıkartan seralar.

Artvin’in coğrafyasından dolayı tarım yapılacak araziler çok küçük. Yusufeli’ni örnek vermek gerekirse buradaki çiftçi geçini bir-iki dönüm büyüklüğünde arazilerden karşılamaya çalışıyor. O nedenle verim ve ürün değeri oldukça önemli. Bölgede proje tarafından kurulan bahçelerin yarısını ceviz ağaçları diğer yarısını ise üzüm, çilek ve sebze seraları oluşturuyor.

2014 yılında yavaş yavaş hız kazanmaya başlayan proje, o sene sadece 24 eş finansman başvurusu aldı. Takip eden yıllarda başvurular katlanarak devam etti. Projenin en çok talep gördüğü ilçeler Yusufeli, Şavşat ve Ardanuç. Eş finansman programı çerçevesinde yapılacak seraların yüzde yetmişini proje, yüzde otuzunu başvuruyu yapan çiftçi karşılıyor. Köylülerin hayatı seraların kurulmasından sonra olumlu yönde değişti.

Hem yaz hem kış düzenli olarak ürün alabilen köylüler, genelde ikinci serayı kurmak için yeniden projeye başvuruyor. Ortalama bir seradan çiftçi yıllık 7 bin liraya yakın para kazanıyor. Bu sistem aynı zamanda oldukça sürdürülebilir. Çiftçilerin gelirleri arttıkça daha fazla çalışmaya, ailesine ve komşularına işi öğretmeye başlıyor. Bu da Artvin kırsalında tarım konusunda bir bilinçlenme yaratıyor. Belki de projenin en uzun soluklu ve önemli çıktısı da bu. Bu gelir düzeyindeki ve bilinçlenmedeki artış, aynı zamanda şehirden köye geri dönüşleri de artırdı.

Proje bitiminde Artvin’de kurulan sera sayısı 120’yi geçmiş olacak. Toplamda kurulan bağ, bahçe ve seraların sayısı ortalama 300 kadar. Burada ortaya çıkan toplam değer ise 2 milyon liranın üzerinde. Kırsal kalkınma istatistik, rakam ve harcanan paralarla ifade edilemeyecek bir şey. Projenin gerçekleştiği 5 yıl boyunca UNDP’nin ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın uzmanları köy köy, arazi gezerek buralara uygun gerekli ekipmanın sağlanması ve en verimli sonucun alınması için çalıştı. Her başvuru ürün verimi, pazar durumu ve bölge şartları göz önünde bulundurularak değerlendirildi. Çiftçilere ailelerine ve komşularına aktarabilecekleri eğitimler verildi ve kırsal bilinç artırıldı.

Demokratik Yönetişim ve Reformlar Yoluyla Daha İyi Yaşam

Kurumsal yönetim yapısına yönelik politika önerileri ve ceza hukuku alanında uzlaştırma kurumunun geliştirilmesiyle yargı sistemlerinin etkinliğinin artırılması ve böylece adalete erişimin güçlendirilmesi UNDP'nin hükümet ile yaptığı işbirliği içinde öncelikli alanlardandır.

UNDP ayrıca, kırılgan gruplara yönelik politika geliştirme konusunda da hükümete destek veriyor. Benzer şekilde, kadınların güçlendirilmesi UNDP girişimlerinin odağındadır. Toplumsal cinsiyet bakış açısının tüm müdahalelere yaygınlaştırılması, kurumsal önceliklerimiz arasındadır.

UNDP'nin Kapsayıcı ve Demokratik Yönetişim alanındaki çalışmaları, vatandaşların taleplerine yanıt verebilen ve evrensel normlara uygun yönetim mekanizmaları ve kurumların güçlendirilmesine katkıda bulunmayı hedefliyor.

Toplumsal cinsiyet, katılım ve hesap verebilirlik bakımından hukukun üstünlüğü ve insan haklarına ilişkin yapısal sorunları ele alıyoruz.

Adalete erişimin yaygınlaştırılması ve katmanlı yetki ilkesine uygun olarak yerel yönetim reformunun uygulamasının geliştirilmesini sağlamak amacıyla ilgili kurumlara destek veriliyor. Yönetişim alanında tarafsızlık ve yeniliğin yaygınlaştırılması geçmişine ve BM'nin uluslararası normların muhafızı rolüne dayanarak, UNDP, başta yargı aktörleri ve ulusal insan hakları mekanizmaları olmak üzere, kurumların bağımsızlığının güçlendirilmesine katkı veriyor.

Kapsayıcı ve Demokratik Yönetişim çalışmalarımız dört temel alana odaklanıyor:

Hukukun Üstünlüğü ve
İnsan Hakları

Entegre Sınır
Yönetimi

Kadının Güçlenmesi ve
Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Sorumlu ve Hesap
Verebilir Kurumlar

Herkes için Adalete Erişim

228

avukat adli yardım eğitimi aldı

Ceza davaları için
adli yardım bütçesi

%25 artırıldı

UNDP ve ortakları, Türkiye'deki adli yardım hizmetlerinin kalitesini artırmak ve özellikle dezavantajlı grupların ve Türkiye'nin güney illerindeki Suriyeli nüfusun ihtiyaçlarıyla ilgilenen avukatların kapasitesini geliştirmek amacıyla eşgüdümlü çalışmalar geliştirmeyi hedefliyor.

Adalete erişim alanında yaptığı çalışmaların bir parçası olarak Türkiye, insan hakları standartlarını yükseltmek amacıyla yoksullar için adli yardım hizmetlerini uygulamaya koymak da dahil olmak üzere birçok önemli adım attı. Türk hukuk sisteminde adli yardım, maddi sorunlar nedeniyle hukuk davası açabilecek durumda olmayan kişilere sağlanan hukuki yardım. Bu hukuki yardım, dava masraflarından ve harçlarından muaf kılmak ya da barodan bir avukat atamak şeklinde. Ceza davalarında ise adli yardım, şüpheli ya da sanığa devlet tarafından zorunlu olarak bir müdafî avukat atanması şeklinde oluyor. Uluslararası belgelerde adli yardım sadece hukuki danışmanlığı içermiyor, aynı zamanda yargılama öncesi dönemdeki her türlü yardımı da kapsıyor.

Adalete erişim için bir araç olarak adli yardım, silahların eşitliği ilkesi ve adil yargılanma hakkı gibi temel ilkeleri olan insan hakları hukuku için önemli bir mesele. Ayrıca adli yardım, salt baroların sağladığı bir hizmet olarak görülmeekten ziyade, özel hukuk ve ceza hukuku politikasının bir parçası olarak değerlendirilmeli. Dahası, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve BM Suçun Önlenmesi

ve Ceza Adaleti Komisyonu'na göre devletler, adli yardım sistemlerinin yapısından ve işleyişinden tamamen sorumlu. Adli yardım hizmetlerinin iyileştirilmesi için yapılan girişimlere rağmen, Türkiye'deki adli yardım sisteminde izlenen yöntemin, sistemin kalitesinin ve yurttaşlara olan etkisinin iyileştirilmesi gerektiğine yönelik yorumlar hem ulusal ve uluslararası değerlendirmelerde hem de AB İlerleme Raporlarında yer aldı.

Proje, etkili, eşgüdümlü ve kalifiye bir adli yardım sistemi için baroların kurumsal ihtiyaçlarını ele almayı hedefliyor.

Projenin uygulayıcı ortağı Türkiye Barolar Birliği, işbirliği ortağı ise Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü. Kapasite geliştirmeyi kolaylaştırma ve teknik uzmanlık faaliyetlerini gerçekleştirme konularında sahip olduğu bilgi ve tecrübesini aktarmakta olan UNDP, projenin uygulayıcı kurumu. Proje, İsveç Uluslararası İşbirliği ve Kalkınma Ajansı (SIDA) ve Türkiye Barolar Birliği tarafından finanse ediliyor.

Şeffaflığın Artırılması ve Etik İlkeler

40

Daire Başkanı
240 Yargıtay Üyesi
22 Savcı
Etik İlkeler eğitimi aldı

Ortak çabalar, etik ilkelerinin yaygınlaştırılması, şeffaflığın güçlendirilmesi ve yargıya güvenin artırılması için evrensel değerler ve iyi uygulamalar doğrultusunda, Yargıtay'da strateji geliştirmeyi ve uygulamayı hedefliyor.

Şeffaflık, yargının temel unsurlarından biri. İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si, herkesin, hak ve yükümlülükleri belirlenirken ve kendisine bir suç yüklenirken, davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakça ve açık olarak görülmesini istemeye hakkı olduğunu belirtiyor. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, herkesin adil ve kamuya açık duruşma hakkına sahip olduğunu teyid etmekle birlikte; demokratik bir toplumda ahlak, kamu düzeni ya da ulusal güvenlik gerekçeleriyle ya da tarafların özel hayatları bunu gerektirdiğinde, ya da özel durumlarda, mahkeme açıklığının adalete zarar vereceği düşüncesine vardığı takdirde, mahkemenin gerekli gördüğü ölçüde, basın ve dinleyicilerin duruşmaların tümü ya da bir kısmının dışında tutulabileceğini kabul ediyor.

BM Yargı Bağımsızlığı Temel İlkeleri'nde ortaya konulan yargı bağımsızlığı ilkesi artık, Bangalor Yargı Etiği İlkeleri'nde benimsenen yargı hesap verebilirliği ilkesi ile tamamlandı. Avrupa Yargıçları Danışma Konseyi tarafından benimsenen Görüşleri özetleyen ve kodifiye eden Yargıçların Magna Cartası, hızlı, etkin ve makul maliyetli uyuşmazlık çözümüne erişimin, adil ve kamuya açık şekilde gerçekleştirilen duruşmalara dayalı olarak makul bir süre içerisinde kamuya duyurulan gerekçeli kararların önemini vurguluyor. Avrupa Konseyi himayesinde Slovenya'da toplanan Avrupa Yüksek Mahkeme Başkanları

Konferansı, Yüksek Mahkeme: Alenilik, Görünürlük ve Şeffaflık konusunda bir demeç hazırladı. Demeç çağdaş toplumun adalete ilişkin beklentilerinin karşılanması gereğini tanıırken, mahkemelerin açıklık ve duyarlılık göstermelerinin önemini vurguladı. Demeç ayrıca, açık ve kolay anlaşılabilir gerekçelere dayanan hükümlerin kamu tarafından erişilebilir olması, hakim atamalarında şeffaflık ve Yüksek Mahkeme'nin hukuk devletinde adalet konularının daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla demokratik tartışmalara katılması gerektiğini de kaydetti. Demokratik toplumda Yüksek Mahkeme'nin eğitici rolünün önemli bir unsur olduğunu ve yargı ile basın arasındaki ilişkinin önemini altını çizdi. Yargıda Dürüstlük Küresel Ağ'ının Nisan 2018'de Viyana'daki açılışında yargının tüm aşamalarında şeffaflığın önemi vurgulandı.

Yargıda Şeffaflığa ilişkin İstanbul Bildirgesi, BM Genel Sekreteri'nin Hakimler ve Avukatların Bağımsızlığı Özel Raportörü'nün raporlarıyla desteklenirken, aynı zamanda bu alanda kararlaştırılan ilk kapsamlı ilkeler dizisi olma özelliği taşıyor. Yargıda Şeffaflığa ilişkin İstanbul Bildirgesi'nin Uygulanmasına İlişkin Eylem Planı da, şeffaflığın artırılması konusunda Yüksek Mahkemelere rehberlik sağlıyor. Benimsenen Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri, yüksek mahkemeler için geliştirilen ve Türkiye'de ilk derece mahkemeler tarafından referans olarak kullanılması beklenen ilk etik ilkeler dizisi.

DSMAN
İRLİLER İLE
ŞUYOR

OMBUDSMAN
ESKİŞEHİRLİLİK
BULUŞUYU

Kamu Denetçiliği Kurumunun Güçlendirilmesi

80

uzmanın başvurularında
insan hakları taraflı yaklaşım
kapasitesi güçlendirildi

Kamu Denetçiliği Kurumu'na
başvurular
%194 arttı

Basında haberler yılda
% 372 oranında arttı.

Projenin genel amacı, Kamu Denetçiliği Kurumunun kapasite, ihtiyaç ve varlıklarını güçlendirerek, görevini AB katılım gerekleri doğrultusunda yerine getirmesini desteklemek.

Proje, paydaşlara ve halka ulaşım faaliyetleri vasıtasıyla, Türkiye'de Kamu Denetçiliği Kurumu'nun görevi ve işleyişi hakkında farkındalık düzeyini yükseltmeyi hedefliyor.

Kamu denetçiliği kurumu 2012 yılında kuruldu, ilk başvurularını ise Nisan 2013 itibarıyla almaya başladı. Kamu denetçiliği kurumunun kurulması, Türkiye'de vatandaşların haklarını korumak ve insan haklarının korunması ve tanıtılması adına olan uluslararası normlara uymak adına önemli bir adımdı. Kısa bir süre içerisinde son derece güçlü bir yapılaşma sağlayan Kamu Denetçiliği Kurumu, maharetli kadrosu ve oluşturduğu altyapı ile her yıl binlerce başvuru alıyor.

Kanun, Kamu Denetçiliği Kurumu'na, idarenin işleyişi ile ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmak yetkisini verdi. Kurum, kamu

hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikayet mekanizması olarak hizmet verme amacı güdüyor.

Kamu Denetçiliği Kurumu'nun ilk stratejik planı 2017 yılında UNDP tarafından uygulamaya konuldu ve üç seviyeyi kapsıyor; i)kurumsal seviye; Kamu Denetçiliği Kurumu'nun kadrosu ve bütçesi gibi içsel konular ii)Bireysel seviye; Kadronun kapasitesi ve ihtiyaçları iii)çevresel seviye; yasal çerçeve ve halihazırda var olan tehdit ve fırsatlar.

Kurumun erişilebilirliği, başarısı için anahtar bir rol oynuyor. Yapılan 7 bölgesel farkındalık konferansı Kamu Denetçiliği Kurumu, sivil toplum, yerel yönetimler ve halkın geniş kitlelerini bir araya getirerek kurumun tanıtılmasını ve başvuruların yerinde alınmasını sağladı. Tüm bunların sonucunda yapılan başvurularda ve kurumun basındaki görünürlüğünde büyük bir artış sağlandı.

Mayınsızlaştırma Yoluyla Sosyo-Ekonomik Gelişme

Sınır Yönetimi konusunda
250
profesyonele eğitim verildi.

Türkiye'de yürütülen ilk
insani mayın temizleme
projesidir.

MAFAM'ın
kalite güvence, mayın arama ve
bilgi yönetimi kapasitesi geliştirildi.

25,000
kara mayını temizlendi.

Çalışmalarımız, Türkiye'nin doğusunda mayınların temizlenmesi ve sınırların daha güvenli hale getirilmesi yoluyla sosyal ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlamayı hedefliyor.

Sınır Yönetimi, Türkiye'nin AB'ye katılım sürecinin en öncelikli alanlarından biri olarak görülüyor. AB'ye üyelikten sonra Türkiye'nin doğu sınırları Birliğin dış sınırları olacağından, kapsamlı bir sınır güvenliği yönetimi ve bunun uygulanması önemli bir konu niteliğinde. Ancak, doğu sınırlarının yönetimi Türkiye'nin söz konusu bölgesindeki coğrafi ve iklimsel koşullar dolayısıyla pek de kolay bir iş değil. Mevcut durumda, bölgedeki kara mayınları sınır yönetimi için ciddi bir tehdit oluşturuyor. Bu soruna çözüm amacıyla, 2014 yılında "Türkiye'nin Doğu Sınırlarında Mayınların Temizlenmesi ve Sınır Denetim Kapasitesini Artırarak Sosyo-Ekonomik Gelişmenin Sağlanması" projesi geliştirildi. Avrupa Birliği tarafından finanse edilen proje; mayın temizliği alanında UNDP Türkiye ile Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasındaki ilk ortaklık.

Bu kara mayınları genellikle, yasadışı hareketleri ya da kaçakçılık faaliyetlerini önlemek amacıyla veya güvenlik sebebiyle döşendi. İnsani açıdan endişe verici olmakla birlikte, söz konusu kara mayınları Türkiye'nin sınır sahalarındaki hareket

kapasitesini de kısıtlıyor. Mayınların varlığı iyi işleyen sınır denetim sistemlerinin kurulmasını engelleyerek yasadışı hareketlere, sınırda yaşanan suçlara ve kaçakçılığa karşı mücadelenin verimliliğinin azalmasına neden oluyor. Bu sebeplerle, mayın temizlemenin sınır yönetimi reformlarının vazgeçilmez bir parçası olduğu düşünülüyor. Türkiye, teknoloji destekli sınır denetim sistemleri vastasıyla sınırları daha güvenli bir şekilde korumak ve iyi işleyen bir sınır yönetim sistemi kurulması için Avrupa Birliği tarafından belirlenen hedefleri gerçekleştirmek maksadıyla bu kara mayınlarının temizlenmesini hedefliyor.

Sınır bölgelerini mayınlardan arındırmak ve teknoloji destekli modern bir sınır denetim sistemi için etkin insani sınır denetim araçları sağlamak suretiyle Türkiye'nin doğu sınırlarındaki yasadışı göçün ve sınır ötesi suçların önlenmesi bu projenin özel hedefi.

UNDP; mayın faliyeti amaçlı eğitimler ve Mayın Faliyeti ve Arazi Salıverme Politikası gibi bir çok kamu politikası belgelerinin oluşturulması konusunda geniş çaplı destek sağladı.

UNDP ve Dışişleri Bakanlığı'nın ortak çabalarının genel amacı, vatandaş memnuniyetine odaklanarak verimlilik ve maliyet etkinliği artırmak.

Verimlilik ve vatandaş memnuniyetinin uygun maliyetli bir şekilde hayata geçirilmesi UNDP ve Dışişleri Bakanlığı'nın ortak çabalarının temel hedefi.

2017 yılından bu yana kullanımı %30 artan e-Konsolosluk sistemini 3.6 milyon vatandaş kullandı. Bu sayının yarısını kadınlar oluşturdu.

Türkiye, hizmet dağıtımında kullanılan Bilgi ve İletişim Teknolojileri sistemini geniş bir uygulama alanı ile başarıyla kullanan, bölgesinin lider ülkelerinden biri. Ulusal politika dokümanlarında e-devlet sistemi, ulusal ve sektörel kalkınma için temel önceliklerden biri ve gelişmiş kamu yönetim sistemi için önemli bir temel direk olarak tanımlanıyor. Sistemin etkinlik ve verimliliği artırması, şeffaflık ve

hesap verebilirliği geliştirmesi ve Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü artırmaya hizmet etmesi hedefleniyor.

Dışişleri Bakanlığı, Bilgi ve İletişim Teknolojileri geliştirmeyi, Stratejik Planı'nda daha iyi hizmet ve yönetim açısından temel alan olarak tanımlamayı müteakip, e-Konsolosluk sistemini geliştirip uygulamaya koydu.

Uygulama, konsolosluk hizmetlerinde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin kullanımı alanında en seçkin örneklerinden biri. UNDP ortaklığıyla yürütülen proje, tüm dünyada Bakanlık hizmetleri hakkında vatandaş memnuniyetini güçlendirmeye odaklanarak verimliliği ve maliyet etkinliğini amaçlıyor.

Türkiye ve İklim Değişikliği

UNDP Türkiye yalnızca çevre, iklim değişikliği ve enerji verimliliğinin sektörel politikalarda anaakımlaştırılmasını desteklemekle kalmıyor, aynı zamanda bu yaşamsal önemdeki alanda kurumsal ve politika kapasitelerinin güçlendirilmesini de destekliyor.

UNDP'nin İklim Değişikliği ve Çevre alanındaki çalışmaları, tüm paydaşların çevre sorunlarına katılması ve ekosistem hizmetlerinin değerlendirilmesi ve faydalarının paylaşılmasına odaklanıyor.

Bu çalışmalar, özellikle biyolojik çeşitlilik, orman yönetimi, kimyasal atık önleme ve yönetimi bakımından, çevre bozulmasını "önleme ve müdahale kapasitesi"ni güçlendirmeyi amaçlıyor.

Risk odaklı bütünlük afet yönetimi sistemleri ve araçlarını güçlendirme ve toplumun dayanıklılığını artırmaya yönelik olarak tüm sektörler ve girişimlerde iklim değişikliği uyum ve azaltım eylemi, toplumsal cinsiyet açısından farklı etkileri de dikkate alıyor.

The image shows two workers in full-body white protective suits with orange reflective stripes. They are wearing white hard hats, respirators, and gloves. The worker on the left is wearing green gloves and is using a tool. The worker on the right is wearing red gloves and is also using a tool. They are in a dark, industrial environment, possibly a tunnel or a confined space, with some structural elements visible in the background.

Kalıcı Organik Kirleticilerin Ortadan Kaldırılması

Saha ölçümleri ve
planlaması yapıldı.

2.700 ton

KOK stoku ortadan
kaldırma işlemi için hazırlandı.

Genel amaç, küresel düzeyde insan sağlığı ve çevreyi korumak ve bunun yanı sıra yerel düzeyde Kalıcı Organik Kirletici (KOK) kalıntılarına çözüm getirmek ve özellikle KOK pestisitleri ortadan kaldırmak ve kimyasal kirleticilerle kirlenmiş sahaların temizlenmesi faaliyetini başlatmaktır.

Türkiye Stockholm Sözleşmesi'ni 2001 yılında imzalamış ve 2009 yılında da onaylamıştır. Başlangıçta on iki kalıcı organik kirleticiyi ele alan ve GEF desteği ile hazırlanan ilk Plan, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanmış ve Stockholm Sözleşmesi Sekretaryası'na 5 Nisan 2011'de resmi olarak iletilmiştir.

Türkiye, KOK yönetiminde mevcut durumu yansıtmak ve Stockholm Sözleşmesi'nde 2010 yılında yürürlüğe giren değişikliklerle yeni eklenen KOK'ları ele almak üzere

güncellenmiş ulusal eylem planı hazırlamış ve 2015 yılında Stockholm Sözleşmesi Sekretaryası'na iletilmiştir.

UNDP, Türkiye'nin Stockholm Sözleşmesi yükümlülükleri bağlamında uzun vadeli sorunları çözümlene çabalarına katkıda bulunuyor. Bu çalışmalar, başlıca sanayi sektörlerinde KOK salımlarının azaltılması ve çevreyle uyumlu bir kimyasal yönetimi çerçevesinde, kurumsal, düzenleyici ve teknik kapasitenin güçlendirilmesini kapsıyor.

Küresel Sorun, Yerel Çözüm

Dünyadaki En Büyük Kalıcı Organik Kirletici Stokunun Ortadan Kaldırılması

Şu an Kocaeli’nde, bir depoda temas halinde bile kansere neden olabilecek yüzlerce ton kimyasalın olduğunu biliyor muydunuz?

Hatta bu kimyasalların suyla ve havayla taşınabildiğini, temas ya da soluma yoluyla kanser ve diğer birçok ciddi sağlık problemine yol açabildiğini, müdahale edilmediği takdirde önce Türkiye, sonra dünya nüfusu için ciddi bir tehlikeye hatta

ekolojik bir krize yol açabileceğini, yapılan araştırmalarda bu kimyasalların hiç üretilmediği ve kullanılmadığı kutup bölgelerinden bile çıkabilecek kadar geniş alanlara yayılabildiğini biliyor muydunuz?

Bu tarz kimyasallara Kalıcı Organik Kirlenici yani kısaca KOK deniyor. Hemen paniğe kapılmayın. Öncelikle KOK nedir ona bakalım. Örneğin, 1948 yılında böcekler üzerindeki güçlü toksisitesi nedeniyle mucidinde Nobel ödülü kazandıran ve Afrika'da sıtma ile mücadele eden binlerce insanın hayatını kurtaran DDT (Dikloro Difenil Trikloroetan) bunlardan biri. Hatta DDT yıllarca ülkemizde "her derde deva toz" adıyla satıldı. Ancak o kadar da masum olmadığı ilerleyen yıllarda ortaya çıkmaya başladı.

Türkiye'nin 1950'li yıllardan sonra hızla sanayileşmesi özellikle Kocaeli civarında demir-çelik, çimento, kimya sanayinin gelişmesi, KOK'ların bölgede yoğun şekilde üretilmesini beraberinde getirdi. Ancak görece uzun süre içinde dünyada bu kimyasalların ciddi zararları olduğu anlaşıldı. KOK'ların kanserojen olmalarının yanı sıra üremeye olumsuz etkileri olduğu, anne sütü ve plasenta yoluyla yeni nesillere de aktarıldığı ortaya çıktı.

Kimyasalların yapısı gereği çok uzun süre bozulmadan taşınması ise duruma farklı bir boyut kazandırdı. Bunun üzerine 2001 yılında uluslararası bir anlaşma olan Stockholm Sözleşmesi kabul edildi. Sözleşme Türkiye tarafından da kabul edildi ve insanlar tarafından üretilen bu kimyasalların dünya üzerinden silinmesi için çalışmalara başlandı.

Şimdi Kocaeli'de neden tonlarca KOK var sorusuna dönelim. KOK'ların en zararlılarından olan ve pestisit olarak kullanılan HCH (Heksaklorosikloheksan) türevleri Türkiye'de de kimya sanayiinde 1980'lerde yasaklanıncaya kadar yoğun bir şekilde kullanıldı. Ancak kimyasalların yasaklanmasının ardından stoklardan bir kısmı kapalı bir depoda fabrikanın iflası ve çok uzun süren el değiştirme süreçleri nedeniyle uzun yıllar saklı bir şekilde kaldı. Şu an Kocaeli'de bulunan atıkların dünyanın tek yerde bulunun en yüksek KOK stoklarından birisi olması konuyu küresel anlamda önemli bir sorun haline getiriyor. Bölgede bulunan KOK stokunun yok edilmesi tahmin edebileceğinizden çok daha karmaşık ve masraflı bir iş.

Uzun yıllar bu stoku üreten firmanın yeni sahibi, depodaki stokları kendi kısıtlı imkanlarıyla bertaraf ettirmeye çalıştı. Ancak gelinen şu noktada tehlike tek başına firma sahibinin ya da Türkiye'nin sorunu olmanın çok ötesinde. Güzel haber şu ki Türkiye'nin Stockholm Sözleşmesi'ne taraf olmasıyla birlikte bu atıkların uluslararası

yükümlülükler çerçevesinde bertaraf edilmesi için gerekli finansal yardımın önü açıldı.

Bu kapsamda UNDP ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı işbirliğinde "KOK Stoklarının Bertaraf Edilmesi ve KOK Salımlarının Azaltılması Projesi" hazırlandı ve Küresel Çevre Fonu (GEF) tarafından finanse edilmeye başlandı. Bölgede bulunan mevcut KOK stokunu uluslararası standartlarda ve çevreye uyumlu bertaraf koşullarında ortadan kaldırmak üzere ilk çalışmalar 2016 yılının başından itibaren başladı.

İlk atılan adımlarla sahanın mevcut durumu belirlendi, atık popülasyonu, konsantrasyonu ve net miktarı tespit edildi. Bunun yanında bertaraf için gerekli operasyonel planlamanın yapılması için çalışmalar şu anda devam ediyor. Şu anda sahada 2.200 ton civarında KOK stoku ve 500 ton civarında KOK'larla kirlenmiş atık bulunuyor. Ayrıca saha için çevresel etki değerlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliği planları hazırlandı.

UNDP Türkiye olarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, yerel yönetimler ve firma sahibi ile iş birliği içinde sahanın insan sağlığı ve çevreye en az etki ederek bertarafını sağlamak için emin adımlarla ilerliyoruz.

A photograph of a pine forest at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. Several tall, slender pine trees are silhouetted against the sky. In the foreground, three workers are silhouetted against the light, using tools to clear the ground. The overall scene is peaceful and industrious.

Akdeniz Bölgesinde Orman Yönetimi

293 bin
hektar orman alanı entegre
orman planlarına dahil edildi

53 bin
hektar orman alanı
koruma kapsamında.

Orman yönetim planları
toplamda
654.649 hektar
alanı kapsıyor

UNDP, Türkiye'deki ormanların yönetiminde entegre bir yaklaşımın teşvik edilmesi yoluyla, Akdeniz bölgesinde yüksek koruma değerine sahip ormanların çok yönlü çevresel faydalarını ortaya koyuyor.

Türkiye'nin Akdeniz ormanları, karbonun tutulması ve biyolojik çeşitliliğin yanı sıra diğer doğal kaynaklar ve ekosistem hizmetleri gibi önemli pek çok küresel ve ulusal faydalar sağlıyor. Ancak bu değer ve faydalara rağmen, Akdeniz ormanları pek çok tehditle karşı karşıya. Büyük ölçekli ormansızlaşma her ne kadar 1990'ların sonunda sona erdiyse de yaklaşık üç milyon hektar Akdeniz orman alanı geçmişte gerçekleşen ekonomik faaliyetlerin bir sonucu olarak ciddi bozulmaya uğramıştır. Bu ormanların bazıları bugün yüzde 10'dan az tepe kapallığına sahiptir. Ancak birçok alan orta-yüksek seviyede yenilenme potansiyeline sahiptir ve yenilenmelerine izin verilmesi ve bazı alanlarda ağaçlandırma faaliyetleri ile desteklenmesi halinde önemli ölçüde karbonun depolanmasını ve mevcut parçalanmış orman arazilerinin birleştirilmesini sağlayacaktır.

Mevcut durumda Akdeniz ormanlarının karşılaştığı başlıca tehditler insan kökenli kontrol edilemeyen yangınlar, yereldeki köylüler tarafından sürdürülebilir olmayan

yollarla toplanan yakacak odunlar ve böcek zararlılarıdır. Bu tehditlerin, ormanların sunduğu ekosistem kaynakları ve hizmetlerine bağlı birden çok orman değerine etkisi bulunuyor. Mevcut projenin özel ilgi alanı olarak küresel ölçekte önem taşıyan ekosistem hizmetlerine verilen zararlar sayılabilir.

GEF destekli girişim, Akdeniz'de beş orman sahasında (toplam 450 bin hektar) bu entegre yaklaşım yoluyla elde edilen karbon tutma kapasitesi, biyolojik çeşitlilik ve sosyo-ekonomik faydaların yaratılması, ölçülmesi, raporlanması ve doğrulanmasına ilişkin yaklaşımları ortaya koyacaktır. Bu çalışmalar, orman sektörü için hazırlanacak MRV (izleme, doğrulama ve raporlama) dokümanı ve karar destek sisteminin geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Bu bakımdan projenin pilot sonuçlarının yaygınlaştırılması için bir temel oluşturulması, projenin stratejisinin önemli bir bileşenidir ve güçlendirilmiş bir yetkinleştirici ortam sayesinde mümkün olacaktır.

Ortak Fayda için Çalışmak

Entegre Orman Yönetimi

Kalkınma için yapılan bazı işler planlanandan ya da tahmin edilenden çok daha fazla alana dokunuyor. İşte entegre orman yönetimi de bunlardan biri. Bu yaklaşım ormanların ne kadar önemli olduğunu yeniden bize hatırlatması bakımından kalkınma alanları içerisinde çok özel bir yere sahip. Orman yönetimi konusu belki de ortak faydanın en yoğun olduğu alanlardan biri.

Orman alanları çevreye, ekonomiye ve topluma aynı anda fayda sağlayan ve hem ülke hem de dünya için hazine olarak görülmesi gereken alanlar. Orman alanları aynı anda birçok farklı yere fayda sağlıyor ve

orman yönetiminin de işte bu ortak fayda akıldaki tutularak yapılması gerekiyor. İşte bu nedenle UNDP, Akdeniz bölgesinde biyolojik çeşitlilik ve iklim değişikliğiyle mücadelede destekliyor.

Ormanlar entegre yönetime ihtiyaç duyan önemli ekosistemler. Orman ekosistemlerinin yönetilmesi için de karbon tutma kapasitesini, bölgedeki biyolojik çeşitliliği ve ormandan sağlanan çok sayıda faydayı bilmemiz gerekiyor.

UNDP ve Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) ortaklık yaptığı projenin temel amacı orman yönetimini geliştirerek Türkiye'nin iklim değişikliği ile mücadelesine katkıda bulunmak. Ancak orman demek bundan çok daha fazlası demek. Entegre orman yönetimi adı altında yapılan işin doğrudan etkilediği alanlar saymakla bitmiyor. İklim değişikliği ile mücadelenin yanı sıra bölge ekonomisine direkt katkı, istihdam, turizm fırsatları, su kalitesinin artırılması, biyolojik çeşitlilik ve zararlılarla mücadele bunlardan sadece birkaçı.

Kısaca orman demek her şey demek. Ormanların korunması ve ormancılığın geliştirilmesi için yapılan çalışmalar ekonomiden biyolojik çeşitliliğe kadar birçok şeyi doğrudan etkiliyor. Öncelikle kendimize sormamız gereken soru ormanı nasıl yönetmeliyiz ki daha çok karbon tutsun oluyor. Karbon tutma kapasitesini artırmak için birçok plan yapılıyor, karbon tutma kapasitesini artıracak yeni yöntemler geliştiriliyor.

Ormanlar yalnızca iklim değişikliğiyle mücadeleye yaramıyor; aynı zamanda birçok başka fayda da sağlıyor. Akdeniz bölgesi Türkiye'de iklim değişikliğinin olumsuz etkisine en açık bölgelerden biri. Aynı zamanda buradaki ormanlar bu olumsuz etkileri tersine çevirmek açısından büyük bir potansiyele sahip. Bu nedenle, yeni denenen sistemler öncelikle bu alanda uygulanıyor.

OGM ve UNDP, karbon ölçümlerini daha kapsamlı biçimde yapmak için, önceden kullanılmayan yeni bir sistemi denemek amacıyla Köyceğiz'de toplantı yaptı. Bu çok kapsamlı yeni karbon ölçme yöntemi konusunda eğitici eğitimi alan OGM orman

mühendisleri öğrendiklerini sahada deneme fırsatı buldu.

Güncellenmiş ölçüm sistemleri, OGM'ye orman yönetimi konusunda yapılan planların daha da entegre hale gelebilmesi imkanını verecek. Yapılan eğitim ve denemenin ardından Antalya'nın Alara orman işletme şefliğinde yeni tekniğin pilot olarak denemesine karar verildi. Yeni ölçüm tekniklerinin uygulanabilir görülmesi halinde Türkiye geneline yayılması planlanıyor.

Bunun sonucunda, OGM, Türkiye ormanlarının tuttuğu karbon miktarı hakkında daha ayrıntılı ve standartlaştırılmış verilere sahip olacak. Ayrıca bu bilgiyi, ormanları ortak fayda için daha iyi nasıl yönetiriz sorusuna cevap vermek için kullanacak.

Türkiye'nin Üçüncü İki Yıllık Sera Gazı Emisyon Raporu'nun Hazırlanması

**Ulusal Bildirim ve İki Yıllık Rapor
kılavuzları ile uyumlu olarak 7. Ulusal
Bildirim ve 3. İki Yıllık Rapor'un
hazırlanması, teknik raporlama
konusunda ulusal kapasiteyi daha da
güçlendiriyor. İklim değişikliğiyle ilgili
tüm kaynakların ve girişimlerin mevcut
olduğu bir “İklim Değişikliği Veri Tabanı”
hazırlanıyor.**

Projenin birincil hedefi Ek I Taraf Ülkesi olarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) yükümlülükleri çerçevesinde sunacağı 7. Ulusal Bildirim ve 3. İki Yıllık Rapor hazırlama sürecine destek vermek.

7. Ulusal Bildirim ve 3. İki Yıllık Rapor hazırlama çalışmaları aynı zamanda, İzleme, Raporlama ve Doğrulama (MRV) sisteminin iyileştirilmesi, ulusal veri sağlayıcıların

kalitesinin artırılması, devlet kurumları ile devlet dışı aktörler arasındaki işbirliğinin artırılması için platform oluşturulması, çeşitli konularda araştırmalar yapılması gibi alanlarda devlet kurumlarının kapasitesini de güçlendiriyor. Bu çalışmalar, Türkiye'nin ulusal raporlarını sunmasına ve ulusal iklim değişikliğiyle mücadele politikalarının geliştirilmesine destek sağlıyor.

Türkiye'deki Suriyelilerin Dayanıklılığının Artırılması

Türkiye halihazırda, 3,5 milyonu aşkın kayıtlı Suriyeli başta olmak üzere, dünyada en yüksek sayıda mülteci barındıran ülkedir. Suriyeli mültecilerin yaklaşık yüzde 90'ı, resmi kampların dışında, Türk toplumuyla birlikte yaşıyor.

Bu durum, ulusal ve yerel işgücü piyasasını önemli ölçüde etkilemiş, belediye hizmetleri üzerinde ek talep yaratmış ve toplumlar arasında gerilim riskini artırmıştır. Suriyeli mülteciler çoğunlukla Suriye'ye sınırdaş olan Güneydoğu Anadolu bölgesinde bulunmakla birlikte; kriz sürdükçe, Suriyeli nüfus diğer bölgelere de yayılmıştır. Türkiye, Suriyeli mültecilere örnek düzeyde destek sağlamış; bunların içinde en önemlisi de, gerekli yasal düzenlemeler yapılarak mültecilere "geçici koruma" statüsü verilmesi ve temel hizmetlere erişim ile çalışma hakkının tanınması olmuştur.

UNDP Türkiye'nin mülteci krizine müdahaleyi desteklemedeki hedefi; mülteciler, ev sahibi topluluklar, yerel belediyeler ve ilgili ulusal kurumları güçlendirerek büyük Suriyeli mülteci akınının etkileriyle başa çıkabilmelerini sağlamaktır. UNDP'nin dayanıklılık yanıt stratejisinin temel özelliği hem ev sahibi hem de mülteci toplumlara yeterli düzeyde hizmet verilebilmesini sağlamak üzere mevcut ulusal ve yerel sistemlere yatırım yapmaktır.

35,230 Suriyeli ve ev sahibi topluluk üyesi meslek eğitimlerine katıldı

7,348'i

gelir yaratıcı ve bağımsız iş sahibi oldu

Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı (3RP) bütçesinin ulaştığı düzey:

2017 yılında 1.6 milyar ABD Doları
2018 yılında 1.75 milyar ABD Doları

Program özellikle üç temel alana odaklanıyor:

• Geçim İmkanları, İstihdam ve Yerel Ekonomik Kalkınma:

a) İşgücü piyasasının hem arz hem de talep tarafındaki sorunları ele alarak geçim imkanlarının artırılması; ve b) istihdam ve ekonomik kalkınma alanında yerel hizmet sağlayıcılar ve ilgili paydaşların kapasitelerinin artırılması;

• Temel İhtiyaçlar ve Hizmetler:

Belediye hizmetlerinin yanı sıra, etkilenen toplumlar için verimli ve kaliteli kentsel atık yönetimi sağlaması için belediyelere destek verilmesi;

• Sosyal Uyum, Güçlendirme ve Koruma:

a) Mülteciler ile evsahibi toplum arasında sosyal uyumun artırılmasına destek verilmesi;
b) kadınlar ve diğer dezavantajlı grupların sosyal ve ekonomik bakımdan güçlendirilmesi;
c) cinsel ve cinsiyet temelli şiddetten (CCTŞ) etkilenenler dahil olmak üzere, adli yardım ve adalet erişiminin desteklenmesi suretiyle Suriyeli mültecilere koruma sağlanması.

UNDP Türkiye'nin müdahalesi, Suriye krizine yönelik Bölgesel Mülteci Yanıt Planı (3RP) ile uyumludur. UNDP Türkiye bölgesel düzeyde, Ürdün, Lübnan, Irak ve Mısır gibi Suriyeli mültecilere evsahipliği yapan ülkelerle koordineli çalışıyor, UNHCR ve diğer ortaklarla işbirliği yapıyor. UNDP, büyük Suriyeli mülteci akınının etkileriyle başa çıkabilmeleri ve kendi kalkınma kazanımlarını koruyabilmeleri için bireyler, toplumlar ve kurumlara yardım etmeyi hedefleyen dayanıklılık temelli kalkınma yaklaşımını destekliyor. UNDP, genel olarak Suriye krizine bölgesel yanıtının müdahalesinin yanı sıra, Türkiye'de 3RP kapsamında dayanıklılık alanında öncülük ediyor ve eylemlerin eşgüdümünü sağlıyor.

Suriye Krizinin Etkilerinin Azaltılması

Yeni katı atık transfer istasyonları yapıldı ve faaliyete geçirildi.

417 bin tonu aşkın atık, geri dönüşüm için **nakledildi.**

Çalışmalar, Suriyeli mülteci nüfusun yoğun olduğu Suriye sınırındaki iki il Gaziantep ve Şanlıurfa yoğunlaşıyor.

Mülteci akını nedeniyle kentsel alanların nüfusunda uzun süredir devam eden büyük artış bir yanda yerel kaynaklar üzerinde baskı oluştururken, bir yanda da mültecilerin yanlarında getirdiği varlıkların eriyip gitmesine yol açmıştır. Dolayısıyla, hem mültecileri hem de yerel kurumları destekleme ihtiyacı zaman içinde artmıştır. Yerel kurumların desteklenmesi yalnızca yerel ve mülteci toplumlara verilen hizmetlerin kalitesini artırmakla kalmayacak,

aynı zamanda dördüncü yılını dolduran krizin yaratabileceği sosyal gerilimi de azaltacaktır.

Suriyeli mültecilerin yoğun olarak yaşadığı sahalar, özellikle atık bertarafının yönetilmesi bakımından mültecilerin getirdiği ilave ihtiyaçları karşılayacak şekilde donanımlı olmadığından, ağır biçimde etkilenmiştir. Ayrıca, bu toplumlarda gelir ve geçim imkanlarının artırılmasına da ihtiyaç vardır.

Suriyeli Kadınların Sosyal ve Ekonomik Yaşama Uyumunu

UNDP, Suriyeli kadınların yaşadıkları toplumun sosyal ve ekonomik yaşamında güçlenmesini destekliyor.

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölgesi'nde Suriyeli kadınlar ile Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM) arasında işbirliği ve ortak eylem, kadınların karşı karşıya oldukları zorluklarla başa çıkmalarına yardım edebilecek. Ortaklaşa ekonomik/üretken faaliyetlerin yanı sıra satış ve pazarlama yoluyla kadınlara ekonomik faydalar sağlanabilecek. Satış ve pazarlama desteği yerel, ulusal ve mümkün olduğu hallerde duruma göre internet ve sosyal medya kullanılarak uluslararası düzeyde dahi sağlanabilecek.

Suriyeli mülteci akını Türkiye'nin en çok Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni etkiledi.

Türkiye'de geçici koruma statüsünde olan Suriyeli sayısı 3,5 milyonu aşıyor. Türkiye'deki Suriyeli nüfusun yaklaşık üçte biri Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin olmak üzere güneydoğudaki dört ilde yoğunlaşmış durumda.

Bu proje Güneydoğu Anadolu'da seçilmiş yerlerde, kampta ve kamp dışında yaşayan Suriyeli kadınların sosyal ve ekonomik becerilerini güçlendirmeyi ve toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadele etmeyi hedefliyor. Projenin birincil yararlanıcıları Suriyeli kadınlardır; dolaylı yararlanıcılar ise Suriyeli kadınlara hizmet veren topluluklar/sistemlerdir.

Geçmişi Unutmadan Yeni Bir Gelecek Kurmak

“Savaşın patlamasından sonraki üç yıl, televizyonda, internette karşılaşınca bile tahammül edilmesi zor korkunç görüntülerle sokakta sık sık karşılaştığımız günler oldu.”

Sağlam Bir Kararlılık ve Güçlenme Portresi

Suriye’de savaşın başladığı altı yıldan bu yana komşu ülkelere kaçan mülteci sayısı ilk kez 5 milyonu geçti. Zorluklara karşın, dünyadaki en yüksek mülteci nüfusunu barındıran Türkiye’de Hükümet, yerel kurumlar ve UNDP, buraya gelen çok sayıda Suriyeli mültecinin yarattığı yeni ihtiyaçların karşılanabilmesi için çok yoğun çalışıyor. İşte Zine Mahli’nin öyküsü.

Hiç bilmediğiniz bir dilde öğretmen olup yepyeni bir ülkede geçim fırsatı edinebileceğinizi düşünebilir miydiniz? Zine Mahli’nin yanıtı hayır. Güneşli ve aydınlık bir yaz sabahı, Gaziantep’te, sade ve küçük bir evde Zine Mahli sıradan bir güne uyanıp, işe gitmek için hazırlanıyor. Bu, üç yıldır annesi ve 5 kardeşiyle birlikte yaşadıkları şehirdeki üçüncü evleri.

Suriye ile Türkiye sınırına yakın Halep şehrine bağlı Cerablus’tan gelmek zorunda kaldıklarında Zine, yalnızca 16 yaşındaydı. Zine, Suriye’de lise öğrenimine devam ederken, ülkeyi bir anda esir alan çatışmalar, herkes gibi Mahli ailesinin de kendilerini büyük bir belirsizlik ve istikrarsızlığın içinde bulmalarına neden oluyor.

Suriye'de savaşın başlamasından üç yıl sonra, 2014'te, Mahli ailesinin Cerablus'tan Türkiye'ye yolculuğu, hastalanan babalarına daha iyi bir tedavi imkanı bulabilmek için başlıyor. Babaları için Gaziantep'te hastaneyi ziyaret eden Mahli ailesi, her şeye rağmen birkaç gün sonra Cerablus'a dönme planları yaparken, çatışmalar şiddetleniyor ve evlerinin bulunduğu bölge, savaşın en sıcak yaşandığı yerlerden biri haline geliyor. Böylece zorluklardan kaçarak, daha güvenli bir çevrede yaşam arayışına giren diğer mülteciler gibi Mahli ailesi de Türkiye'deki yeni hayatlarına adım atıyor. Türkiye bugün, benzer sebeplerle gelen 3 milyon Suriyeliye ve Suriyeli olmayan 300 bin mülteciye ev sahipliği yaparak dünyada en fazla mülteci bulunduran ülke konumunda.

İlk yer değiştirme geçici olmuş; babaları için daha iyi tedavi imkanları bulmaya çalışıyorlar. Ancak savaş, çocukları gibi Mahli ailesi için de geleceği her geçen gün öngörülmesi daha güç hale getirince, evden uzak yeni bir dünya kurmaya başlıyorlar. Yeni yaşamlarındaki ilk günlerde, Türkiye toplumu Mahli ailesini iyi karşılıyor, öte yandan babalarının sağlığı giderek kötüleşiyor. Üç yıldan bu yana, hem hastalığıyla, hem de yeni bir ülkede yeniden bir hayat kurmanın getirdiği zorluklarla mücadele eden Muhammed Hair Mahli bir süre sonra vefat ediyor.

"Bunun bizim için yaşam mücadelemize devam etmemiz, babamın hatırasını ve sevgisini kalbimizde, aklımızda her zaman bizimle yaşatmamız için önemli bir zaman olduğunu düşündüm. Babamı tanıdığım için onur ve minnet duyuyorum. Eminim ki, o da bu yoldan gitmemizi istedi."

"Türkiye'den daha iyi bir yeni yuva bulabileceğimizi düşünmüyorum. Türkiye toplumu ve bu bölgedeki kültür bize tahmin ettiğimizden de yakın. Yeni bir hayat kurarken kimliğimizi kaybetmek istemiyorum. Avrupa'da işler daha zor olurdu. Eğitim ve iş hayatımla her gün buradaki insanlar ve kültürle ilgili yeni şeyler öğreniyorum; onlar da bizlerden öğreniyorlar" diyor.

Zine ve ailesinin Suriye'deki hayatlarına dair iyi anılar, yakın ama yeni bir kültürde kimliklerini canlı tutmalarını sağlıyor. Tüm aile, ülkedeki son yıllarının acı hatıralarına rağmen, Suriye'deki hayatlarını ve evlerini güzel hislerle akıllarında ve kalplerinde yaşatıyorlar. Türk Hükümeti, krize müdahalede güçlü bir sahiplenme sergilemeye devam ediyor; Çalışma İzni Yönetmeliği ile geçici koruma mevzuatını

yürürlüğe koyarak, eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal güvence sağlayan hak temelli bir yasal çerçeveyi hayata geçirdi.

Zine, Milli Eğitim Bakanlığı'nın açtığı Arapça üniversite sınavına giriyor ve Gaziantep Üniversitesi'nde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünü kazanıyor. Geçim ve çalışma zorunluluğu nedeniyle henüz geçen yıl girdiği okuldaki kaydını ilk yılında dondurmak zorunda kalıyor. Zine dokuz ay süren yoğun programlı Türkçe kursuna yazılarak, dil eğitimini altı ayda bitiriyor. Sonunda öylesine iyi öğreniyor ki, bu işin profesyoneli oluyor.

Zine artık UNDP'nin Suriyeliler ve yerel halka yönelik mesleki eğitimlerle desteklediği yerel kurumlardan biri olan Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Merkezi'nde (GASMEK) Arapça-Türkçe tercümanı olarak çalışıyor.

Zine kendine güveniyor, yetenekli, heyecanlı ve iyimser: Kurduğu yeni yaşamında her gün biraz daha güçlendiğine ve yenilediğine inanıyor. Bu yıl eğitimine geri dönecek, bir yandan tercüman olarak çalışmaya devam edecek. Diğer yandan ailesine ve yeni arkadaşlarına yaslanarak onlardan güç almayı sürdürecektir. Onun hikayesi, değişmez tanımlı kimliklerimizin bugünkü dünyada yetersiz kaldığının etkileyici bir örneği.

“ Bunun bizim için yaşam mücadelemize devam etmemiz, babamın hatırasını ve sevgisini kalbimizde, aklımızda her zaman bizimle yaşatmamız için önemli bir zaman olduğunu düşündüm. Babamı tanıdığım için onur ve minnet duyuyorum. Eminim ki, o da bu yoldan gitmemizi isterdi.”

Etkili Kentsel Atık Yönetimi

Türkiye'nin güneydoğusunda yoğunlaşan mülteci nüfusu, toplam nüfusta sürekli bir artış yarattı ve yerel kaynakları zorluyor. UNDP, yerel yönetimlerin atık yönetimi hizmet sunum kapasitesini güçlendirmeyi hedefliyor.

Proje, atık yönetimi ve geri kazanımı alanında yerel ve belediye hizmet sunum kapasitesini geliştirme amacını güdüyor. Suriyeli mültecilerin yoğun olduğu, Suriye'ye komşu olan Gaziantep ve Kilis illerini hedefliyor. Altyapı hizmetleri, özellikle atık bertarafının yönetilmesi bakımından mültecilerin getirdiği ilave ihtiyaçları karşılayacak kapasitede olmadığından, altyapıya binen yük ağırlaştı.

Hem mültecileri hem de yerel kurumları destekleme ihtiyacı zaman içinde artmıştır. Yerel kurumların desteklenmesi yalnızca yerel ve mülteci topluluklara verilen hizmetlerin kalitesini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda dördüncü yılını dolduran krizin yaratabileceği sosyal gerilimi de azaltacaktır.

A man with glasses and a striped shirt is focused on his work in a workshop. He is using a gas torch to heat a metal rod. The background shows various tools and materials on a workbench, including a red pot and several metal rods. The scene is brightly lit, highlighting the intense heat of the torch.

Güneydoğu Anadolu'da Sosyal İstikrarın Güçlendirilmesi

En yüksek mülteci yoğunluğu Güneydoğu Anadolu'daki belediyelerde. Hatta bazılarında, kendi nüfuslarından daha fazla mülteci vardır. Şimdi, ekonominin temel sorunuyla yüz yüzelere: Kıt kaynaklar karşısında sınırsız talepler.

Türkiye'de belediyeler çöp toplama, trafik, toplu taşıma, su temini ve kent bakımı dahil birtakım hizmetlerden sorumludur. Suriyeli mülteci akınıyla birlikte, belediyeler artık zaten sınırlı olan finansal kaynakları ve altyapı tesisleriyle çok daha fazla sayıda insana hizmet vermek zorunda.

Bu proje, yerel hizmet sağlayıcılarının aşırı yük altında kalması, kendi hizmet alıcılarına hizmet sağlama kapasitelerinin azalması, zaten işgücü piyasası göstergelerine göre dezavantajlı bir bölge olan Güneydoğu Anadolu'da artan nüfus akını nedeniyle işgücü piyasasının iş talebini karşılayamaması gerçekleri karşısında bir çözüm müdahalesi olarak geliştirilmiştir.

Artan nüfus, işgücü piyasasındaki rekabeti artırıyor; Suriyeliler çoğunlukla kayıt dışı sektörlerde çalışıyor. Suriyeli nüfusun büyük bir kısmı, yerel iş bağlantılarının olmaması ve beceri uyumsuzlukları sebebiyle kayıtlı istihdam ve gelir fırsatlarına erişemiyor. Çalışma izinleri ile ilgili olarak son dönemde kabul edilen yönetmelik Suriyelilerin işgücü piyasasına erişimine izin verse de, söz konusu hizmetlerin verilmesi ile ilgili kapasite ve usuller halen geliştirilmeyi bekliyor. Diğer taraftan, bölgede halihazırda çok sayıda Suriye kökenli işletme faaliyet gösteriyor; çok sayıda Suriyeli, sosyal güvencesiz biçimde işletmelerde kayıtdışı çalıştırılıyor.

İyimserliği Sürdürmek

Bir Entegrasyon Öyküsü

Hüsam Beyazıt 31 yaşında; 4 yıl önce annesi, babası ve bir erkek kardeşiyle birlikte, memleketi Halep'ten Türkiye'ye kaçtı.

Ailesi bugün Mersin'de yaşıyor, ancak Hüsam, mesleki gerekçelerle Gaziantep'te yaşıyor. Savaştan önce Hüsam dünyayı dolaşmış ve önceki çalışmalarında pazarlama ve satışı öğrenmiş. İngiltere'de Cambridge Üniversitesi'nden klinik eczacılık diploması almış. Halep'te, osteoporoz hastalarına yoğunlaşan bir ürün uzmanı olarak ilaç firmasında üç yıl çalışmış. Arapça, Türkçe ve İngilizce bilen Hüsam halen, hem yerli halka hem de yabancılarla sağlık

hizmetleri veren bir Türk medikal şirketinin temsilciliğini yapıyor. Aynı zamanda, Gaziantep Üniversitesi'nde tıp alanında lisansüstü öğrenimine devam ediyor. Hüsam'a yakın zaman önce Kanada tarafından daimi ikamet izni verilmişse de, bu teklifi geri çevirmiş. Hüsam, evsahibi ülkeye başarıyla entegre olabilmesinde kültürel benzerliklerin önemli olduğuna inanıyor. Kendisinin ve ailesinin Türkiye'de gördüğü konukseverlik için minnettar.

“Bu kurslar, salt yeni bilgi vermesi açısından değil, aynı zamanda Suriyeli insanları bir araya getirip gelecekle umutla bakmalarına yardım eden psikolojik desteği sağlaması bakımından da çok faydalı oluyor. Ayrıca, bize evsahipliği yapan Türkiye’nin Suriyelilerin gelişimini ve kendi toplumuna entegre olmasını teşvik etmesini bilmek de bizim için oldukça önemli.”

Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı (3RP) kapsamında UNDP’nin çalışmaları yoluyla, Hüsam, dış ticaret, satış ve pazarlama eğitim programlarına katılmış. UNDP, 3RP’nin Dayanıklılık Bileşeni’ne öncülük ediyor ve 3RP Geçim İmkanları sektöründe öncü kuruluş görevini yürütüyor. 3RP, en dezavantajlı olanların acılarını azaltma, temel ihtiyaçlarını karşılama ve mülteci kitlelerinin daha da yoksullaşmasını önlemeye odaklanan insani yardım müdahalesi ile mülteci ve evsahibi toplumların dayanıklılığını artıran ve ulusal sistemlerin kapasitesini yükselten uzun vadeli müdahaleleri birleştiriyor.

“Türkiye benim ikinci vatanım.
Ailem burada ve yakın
zaman önce Türk bir
kadınla nişanlandım.”

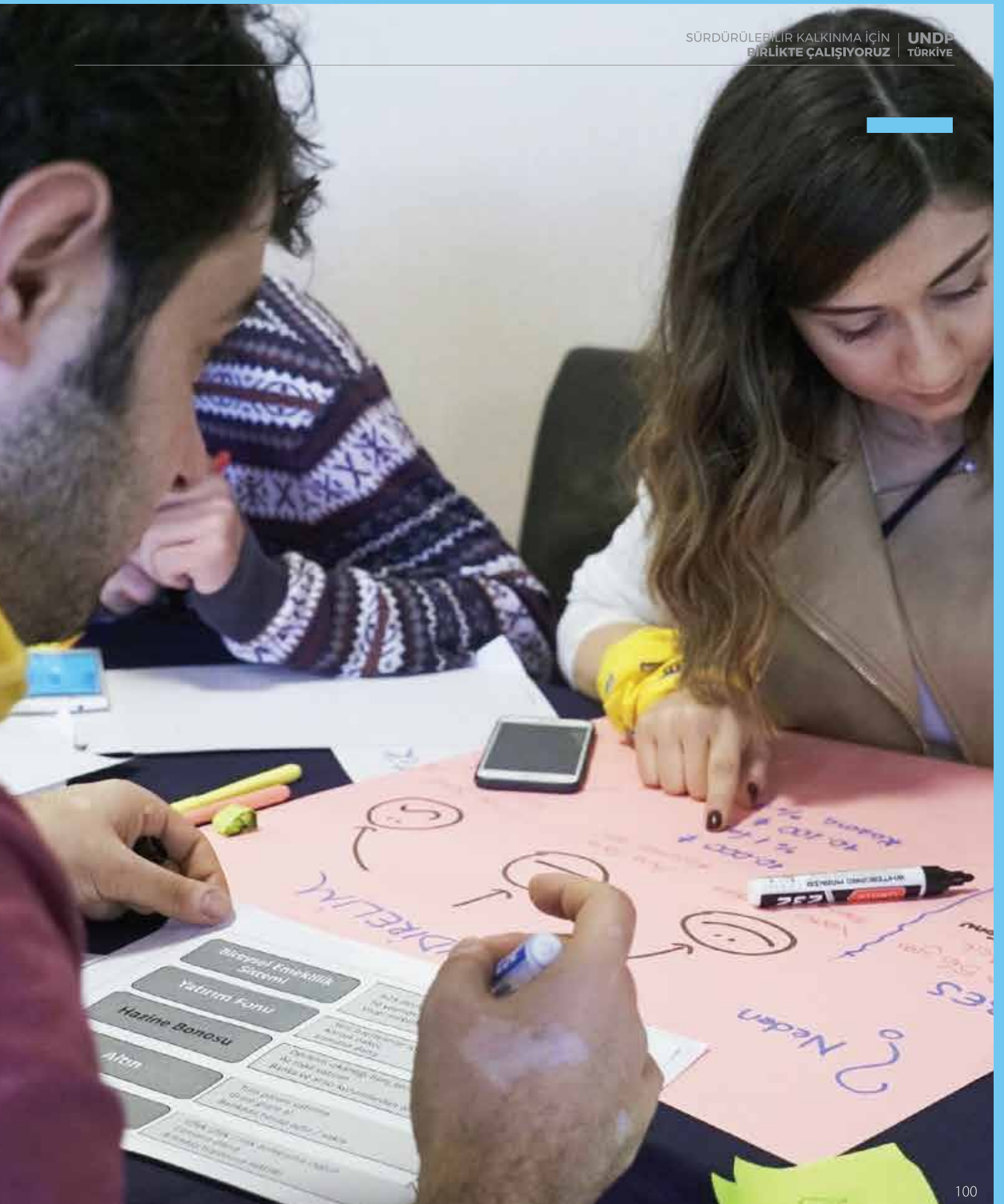
Kalkınma için Özel Sektör ile Ortaklık

UNDP Türkiye, dezavantajlı gruplar için sosyal kapsayıcılığın artırılmasına yönelik yerel kapasiteyi geliştirmek amacıyla özel sektör ile 50’yi aşkın ortaklık kurdu.

Özel sektör ile kalkınma arasındaki ilişki son dönemde daha vazgeçilmez ve görünür hale geldi. Artık özel sektör, gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyüme ve istihdam yaratmanın lokomotifini olarak gittikçe artan önemde rol oynuyor. Mal ve hizmetler sunuyor, temel sosyal ve ekonomik altyapıyı finanse edecek vergi geliri sağlıyor, kalkınma zorluklarının çözümlenmesine yardım edecek yenilikçi çözümler üretiyor ve iklim değişikliğiyle mücadelede rol oynuyor. Özel sektörün kalkınmada oynadığı rol, ekonomik kalkınmanın desteklenmesindeki geleneksel rolü, daha kapsayıcı ve ayrıntılı kamu-özel sektör ortaklıklarına doğru genişliyor.

Buna uygun olarak özel sektör, sürdürülebilir kalkınma bağlamında UNDP’nin yoksulluğun ortadan kaldırılması, eşitsizliklerin ve dışlamanın azaltılmasında ülkelere destek sağlama vizyonu bakımından, stratejik bir ortağı haline geldi. Bu ortaklıklar yoluyla UNDP aynı zamanda çevre sorunlarını da çözümlmeyi hedefliyor.

UNDP’nin dezavantajlı gruplar için sosyal kapsayıcılığın artırılmasına yönelik yerel kapasiteyi geliştirmede karşılaştırmalı üstünlüğü, son yirmi yılda kazandığı geniş deneyimiyle UNDP Türkiye’yi, kalkınma ortaklıkları ve kurumsal sosyal sorumluluk alanında öncü kurum haline getirmiştir. Hedeflenen dezavantajlı gruplar arasında engelliler, gençler, kadınlar ve düşük gelirli topluluklar yer alıyor.

İnternetle Hayat Kolay

İnternetle Hayat Kolay, çevrimiçi yaşamlarla henüz tanışmamış ve dijital devrimi kaçırmış olanlar için eğitim yoluyla çözüm getiriyor.

Türkiye’de internet kullanımı önemli oranda büyüyor olsa da, temel desteğe hala ihtiyaç var. Birçok insan dijital dünyaya girme isteksizliğini aşmalarına yardım edecek temel bilgi ve araçlara ihtiyaç duyuyor. İşte bu proje, bu ihtiyacı duyan orta ve ileri yaşlı kişilere odaklanıyor. Projenin genel hedefi Türkiye’de daha önce hiç internet kullanmamış 30 yaş üstü insanlar arasında internet kullanımını artırmak.

Toplam nüfusu 80 milyon olan ülkede 35 milyon internet kullanıcısı var. IPSOS’un 2012 yılı Türkiye’de İnternet ve Bilgisayar Sahipliği Araştırması’na göre, hanelerin %41’inin internet erişimi bulunuyor. Sosyal medyaya yaygın erişim ve çok sayıda kullanıcı olmasına rağmen, araştırmalar birçok vatandaşın ekonomik, sosyal ve bölgesel eşitsizlikleri nedeniyle gerçekte interneti kullanmadığını ortaya koyuyor. İnternet kullanım oranının en yüksek olduğu il İstanbul iken, Doğu Anadolu’da bu oran %7 gibi

çok düşük düzeylere iniyor; bu da farklı iller arasındaki büyük eşitsizliği gösteriyor. Bu eşitsizliği gidermek için Türk Telekom Grubu, Habitat Derneği ve UNDP Türkiye, İnternetle Hayat Kolay projesini başlattı. Projenin hedefinde farklı ekonomik statüler ve eğitim düzeylerini yansıtan çok büyük ve farklı yararlanıcılar var.

Bilgi toplumuna dönüşüm yalnız ekonominin geleneksel mekanizmalarında bir değişimi değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel bakımdan da değişimi içerir. Günlük ve çalışma yaşamlarında orta ve ileri yaşlı (30 yaş ve üzeri) insanlar tarafından bilişim teknolojilerinin etkin ve sık kullanılması ve bilgiye erişim imkanlarının artırılması, bu kitlenin kendi potansiyelini gerçekleştirmesine ve yaşam kalitelerini yükseltmesine imkan tanıyacaktır. Erişim imkanları, yetkinlik ve motivasyonun orta ve ileri yaşlı kitleye sağlanması yoluyla, bilgi toplumuna geçişte “itici güç” yaratılmış olacak.

2015

"Giriřimciler için Finansal Okuryazarlık" Segmenti

45 Master Eđitmen, 500 Eđitmen,
72 ilde 61.290 katılımcıya ulaşıldı.

2013

3 Gruba Ayrılan Eğitim İçeriği ve Online Eğitimler

360 Eđitmen, 68 ilde:
20.255 katılımcıya
Eğitim içeriđi (Eğitim, genç
etififkin olmak) a ayrıldı.

TOPLANTISI

Gençler Arasında Finansal Bilincin Geliştirilmesi

Eğitime
1 Milyon
kişi katıldı.

UNDP ve özel sektördeki ortakları, Türkiye’de gençlerin finansal yönetim yeteneklerini artırmak için işbirliği yapıyor.

2009 yılında Visa ve 22 bankanın finansal desteği ve Habitat Derneği işbirliğiyle hayata geçirilen Paramı Yönetebiliyorum projesi Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’ne birçok boyutta hizmet ediyor. Yoksullukla mücadele, yüksek eğitim kalitesine ulaşma, eşitlik, sorumlu üretim ve tüketim, ve kalkınma için ortaklıklar hedeflerine ulaşmada model bir proje oldu.

Proje kapsamında gençlere, girişimcilere ve çiftçilere, kişisel mali kaynaklarını bütçeleme, finansal kavramları anlamlandırma ve finans hizmetlerini doğru kullanmalarına yönelik eğitimler veriliyor.

Haklarını bilen, ekonomik faaliyetlere üretken bireyler olarak katılan, finansal araç ve ürünleri kendi yararına kullanma becerisi geliştiren kişiler hem kendisinin hem çevresinin refahını iyileştiriyor, hem de sağlıklı bir ekonominin gelişimi için gerekli temel alt yapının oluşumuna katkıda bulunuyor.

Bu doğrultuda 9 yıldır faaliyetlerini yürüten Paramı Yönetebiliyorum projesi 1,600’den fazla gönüllü eğitmenin katıldığı akran eğitim modeli ile 81 ilde 1,000,000’den fazla kişiye ulaştı.

“
Madenlere
İlk Kez Birileri
Kendi İsteğiyle
Geldi.”

Bir Gönüllülük Öyküsü

“Paramı Yönetebiliyorum” bireyleri sağlıklı bir finansal gelecek oluşturabilmeleri konusunda bilinçlendirmeyi ve paralarını yönetmeyi öğretmeyi hedefleyen bir proje. Aynı zamanda dolaylı olarak sürdürülebilir kalkınma sürecine de katkıda bulunmayı amaçlıyor. Proje, gönüllülüğe dayanıyor; ve Serhat ve Senanur örneğinde gördüğümüz üzere, gönüllülüğün daima çift taraflı faydası var.

Senanur Er ve Serhat Geyik, 20 yaşında, Bülent Ecevit Üniversitesi Maliye Bölümü öğrencisi hayalleri olan iki genç. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Habitat Derneği ve Visa ortaklığında yürütülen Paramı Yönetebiliyorum projesinde gönüllü eğitmenler. Senanur ve Serhat projenin eğitmeni olduktan sonra Zonguldak'ın potansiyelini düşünüp birçok lise ve üniversitede eğitim verdiler.

Eğitimlerden çok iyi geri dönüş alındı. Ancak Zonguldak özelinde hep akıllarında olan tek bir yer vardı; maden ocakları. Eğitmenlerimiz uzun çalışma saatleri ve oldukça zorlu çalışma şartları altında çalışan madencilere kazançlarını nasıl daha iyi yönetebilecekleri ve birikim yapmanın incelikleri öğretmek üzere yola koyuldular. “Çok geç kaldınız. Neden daha önce gelmediniz?”

“ Hayatımızda ilk defa madene girerek yüzü kara ama alını ak insanlarla tanıştık. Önce bizi bankadan gelen bir satıcı sandılar. Ancak kendimizi anlatınca bir anda kabul gördük ”

Serhat Geyik, Gönüllü Eğitimci

Madencilerin bağlı olduğu sendikayla uzun görüşmeler yapıldı, proje anlatıldı ve madencilere nasıl yararlar sağlayabileceği konuşuldu. Sendikanın da desteğini alan proje ekibi kısa sürede eğitimleri başlatmak üzere Zonguldak'ta bulunan madenin yolunu tuttu. Maden işçileri proje gönüllüsü Senanur ve Serhat'ı hemen kabul etmedi. İlk başta oraya kadar gelen gençlerin bir bankadan geldiğini ve kendilerine bir şey satmaya çalıştığını düşündüler. Haksız da sayılmazlardı çünkü işlerinden bir maden işçisinin dediği gibi "kimse maden ocağının olduğu yere kendi isteğiyle gelmez". Ancak Senanur ve Serhat gönüllü olduklarını ve ne yapmak istediklerini anlattı. Kısa sürede tüm maden işçileri hem eğitimleri hem de iki gönüllüyü kabullendi. Bu onlar için bir ilkti. İki gencin kimsenin girmek istemediği karanlık ve tozlu madene severek ve isteyerek geldiğini anlayınca "ilk defa birileri gönüllü olarak maden ocağına gelip bizim yanımızda oldu" dediler. Eğitimler hızlıca başladı.

İlk toplantıların ardından maden işçilerinin ciddi geçim sıkıntısı yaşadığı ve belki de buna benzer bir eğitime en çok ihtiyacı olan grup olduğu ortaya çıktı. Maden işçilerinin birçoğunun gelirlerini aşan borçlar içinde olduğu ve bir kısmının borçlarının ise icra aşamasına geldiği ortaya çıktı. Borçların büyük kısmı, 1999'dan bu yana verilen kredi kartlarının bilinçsiz kullanımı nedeniyle oldu; bu tarihe kadar bireylerin ve ailelerin finansal bağımsızlığını tehdit eder şekilde büyüyerek devam etti.

Gönüllü finans eğitimleri işçilerin arasında büyük rağbet gördü. Bir çok işçi eğitimlerin başlamasıyla beraber bu basit ama yararlı bilgilerin daha önce kimse tarafından

kendilerine anlatılmadığını ve birçoğu için geç kalındığını söyledi. Eğitimlerin başlamasıyla beraber ilgi giderek arttı.

Birçok madenci aynı eğitimlerin eşlerine de verilmesini istedi. Eğitimlerde anlatılan basit finans ve tasarruf bilgileri yıllar önce kendilerine anlatılsa şu durumda olmayacaklarını dile getiren maden işçileri oldu.

"Birbirinden farklı kişi ve gruplara eğitim vermeme rağmen, ilk defa bu eğitime bu kadar çok ihtiyacı olan bir kitle gördüm" diyor Serhat. Hedefleri Zonguldak ile kalmayıp bütün maden işçilerine eğitim vermek. Senanur ve Serhat maden işçilerine verilen eğitimlerde bayrağı başka gönüllülere devretti. Bugünlerde maden işçileriyle olan deneyimlerini başka gönüllülere aktarıyorlar.

Maden işçilerinin temel finans bilgilerini öğrendiği kadar gönüllülerimiz de toplumun farklı kesimlerinden insanların çalışma ortamlarını görüp, bir çok kişiyle tanıştı ve benzeri zor bulunur bir deneyim yaşadılar. Dahası gönüllülerimiz fener nasıl kullanılır, iş güvenliği önlemleri nasıl alınır, onlardan başka kimsenin olmadığı yerin 500 metre altında birbirlerine güvenerek nasıl çalışılır birebir deneyimleyerek öğrendiler. Maden ocağında hayatını kaybetmiş madencilerin hikayelerini dinlediler.

UNDP Türkiye
İyi Niyet
Elçisi

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye, “Başka Dilde Aşk” ve “Atlıkarınca” filmlerindeki başrol oyunculuğuyla tanınan ünlü oyuncu Mert Fırat’ı UNDP Türkiye’nin ilk İyi niyet Elçisi olarak atadı.

Sürdürülebilir Kalkınma alanındaki gönüllü çalışmaları ile de tanınan Mert Fırat, kritik sorunlara dikkat çekmek ve insanları değişime dahil olmaya teşvik etmek için oyuncu ve aktivist olarak UNDP’nin çabalarına destek vermek konusunda kararlı olduğunu belirtiyor.

İyi niyet Elçisi Mert Fırat yerkürenin korunması, Türkiye’de eşitsizliklerin azaltılması, toplumsal cinsiyet eşitliği ve Suriye krizine müdahale sorunlarına odaklanacak.

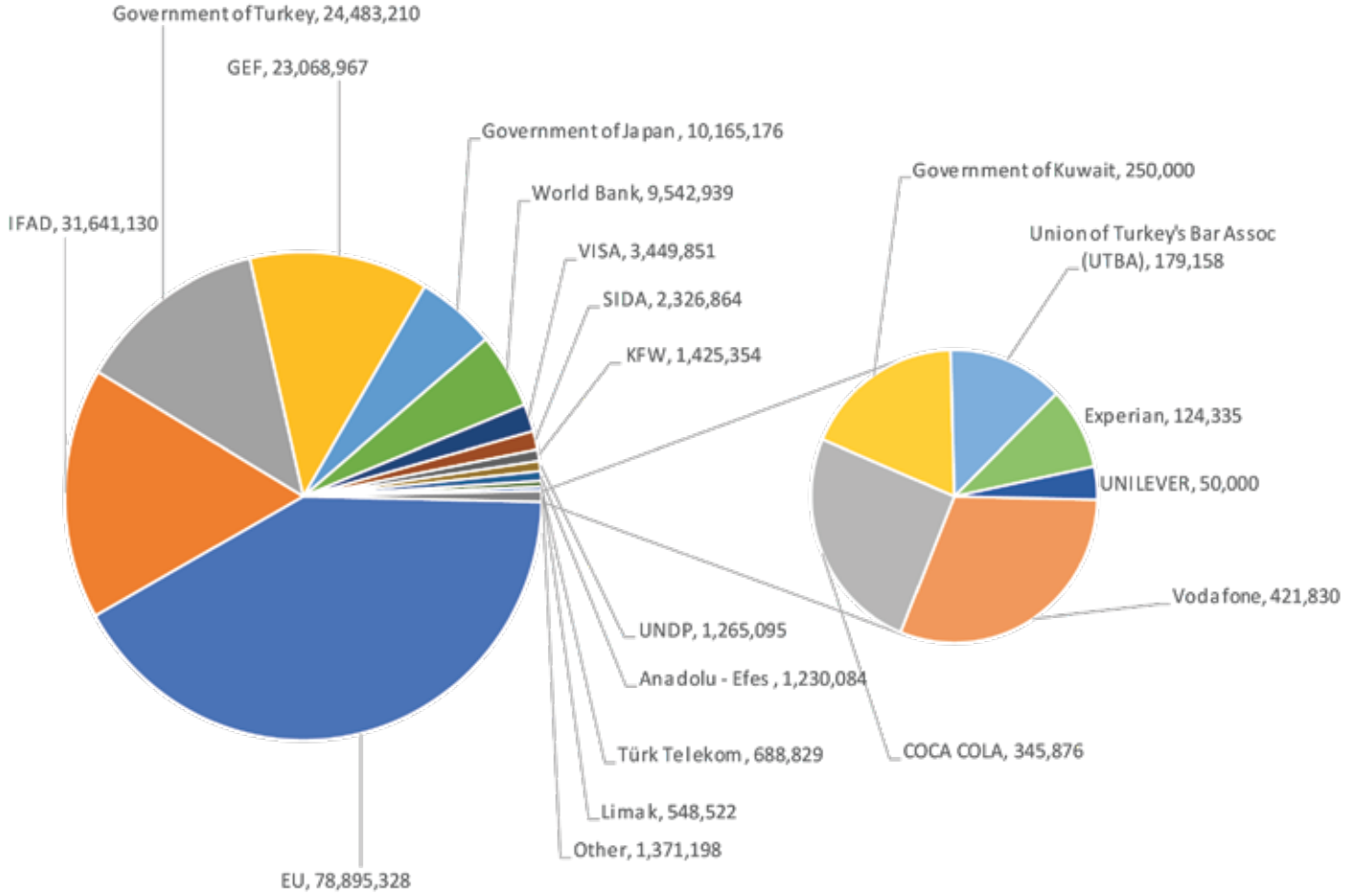

Finansman Kaynakları ve Finansal Veriler

UNDP Türkiye Toplam Bütçesi **\$190,102,545**

Ocak 2018 itibarıyla, ABD doları

Toplam Faaliyet Harcamaları

2015

\$21,200,000

2016

\$22,875,000

2017

\$37,800,000

*Güçlü bireyler.
Güçlü toplumlar.*

Donörlerimiz ve Uygulayıcı Ortaklarımız

Güçlü bireyler.
Güçlü toplumlar.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Türkiye

Yukarı Dikmen Mah. Turan Güneş Bulvarı
No:106 Çankaya / Ankara - Türkiye

Tel: +90 312 454 11 00
registry.tr@undp.org

tr.undp.org

facebook.com/undpturkiye

twitter.com/undpturkiye